

Jaarrekening

Wij willen een grondig inzicht tonen
in ons financieel resultaat over 2019

Jaarrekening

Inhoudsopgave

Balans per 31 december 2019	79
Winst-en-verliesrekening over 2019	80
Kasstroomoverzicht over 2019	81
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	83
Toelichting op de balans	91
Toelichting op de winst-en-verliesrekening	112
Overige gegevens	
Statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst	123

Balans per 31 december 2019

(vóór resultaatverdeling)

Activa	Toelichting	31-12-2019	31-12-2018
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	3.402.482	1.874.343
Materiële vaste activa	2	556.274.393	533.302.957
Financiële vaste activa	3	296.234.888	284.758.391
Totaal vaste activa		855.911.763	819.935.691
Vlottende activa			
Vorderingen	4	30.069.820	25.353.143
Liquide middelen	5	1.165.795	6.673.255
Totaal vlottende activa		31.235.615	32.026.398
TOTAAL ACTIVA		887.147.378	851.962.089
Passiva			
Eigen vermogen	6		
Geplaatst kapitaal	7	45.000	45.000
Agioreserve	8	300.584.972	300.584.972
Wettelijke en statutaire reserves	9	4.718.419	2.195.479
Overige reserve		265.799.025	318.484.962
Resultaat boekjaar		67.535.676	17.940.069
		638.683.092	639.250.482
Voorzieningen	10	76.793.468	75.382.521
Langlopende schulden	11	56.519.858	59.313.650
Kortlopende schulden	12	115.150.960	78.015.436
TOTAAL PASSIVA		887.147.378	851.962.089

Winst-en-verliesrekening over 2019

	Toelichting	2019	2018
Opbrengsten	13	169.370.887	157.412.776
Personeelskosten	14	36.755.331	34.393.881
Afschrijvingen	15	23.972.927	21.719.023
Overige bedrijfskosten	16	39.872.152	28.855.771
Som der kosten		100.600.410	84.968.684
Totaal van bedrijfsresultaat		68.770.477	72.444.092
Financiële baten en lasten	17	905.700	654.914
Totaal van resultaat voor belastingen		69.676.177	73.099.006
Belastingen	18	-3.286.777	-56.533.306
		66.389.400	16.565.700
Resultaat deelnemingen	19	1.146.276	1.374.369
NETTO RESULTAAT NA BELASTINGEN		67.535.676	17.940.069

Kasstroomoverzicht over 2019

Kasstroom uit operationele activiteiten	Toelichting	2019	2018
Bedrijfsresultaat		68.770.477	72.444.092
<i>Aanpassingen voor:</i>			
Afschrijvingen	15	22.891.083	21.568.122
Toename (afname) van de voorzieningen	10	1.361.085	-1.148.716
Afkoop erfpacht		-2.101.507	-2.117.436
		22.150.661	18.301.970
<i>Verandering in werkkapitaal</i>			
Mutatie vorderingen	4	-2.995.087	-3.609.944
Mutatie kortlopende schulden	12	6.321.053	14.961.423
		3.325.966	11.351.479
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		94.247.104	102.097.541
Ontvangen interest		917.510	758.625
Betaalde interest		-32.179	-12.346
Betaalde winstbelasting	18	-9.897.598	-28.105.000
		-9.012.267	-27.358.721
Kasstroom uit operationele activiteiten		85.234.837	74.738.820

Kasstroomoverzicht over 2019

Kasstroom uit investeringsactiviteiten	Toelichting	2019	2018
Investerings immateriële vaste activa	1	-1.882.116	-1.201.110
Investerings materiële vaste activa	2	-47.166.383	-53.298.564
Investerings financiële vaste activa	3	-7.797.050	-15.733.683
Desinvesteringen materiële vaste activa	2	1.657.844	156.174
Bijdragen derden in investeringen		-	1.443.015
Aflossingen op financiële vaste activa	3	1.036.539	1.887.720
Ontvangen dividend deelnemingen		1.400.000	1.000.000
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-52.751.166	-65.746.448
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	Toelichting	2019	2018
Betaald dividend		-68.488.796	-60.938.572
Verhoging langlopende schulden		53.892	435.408
Aflossingen langlopende schulden		-746.176	-2.149.232
Mutatie schulden aan kredietinstellingen		31.189.949	25.000.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-37.991.131	-37.652.396
Toename (afname) van geldmiddelen		-5.507.460	-28.660.024
Verloop van toename (afname) van geldmiddelen			
Geldmiddelen aan het begin van de periode		6.673.255	35.333.279
Toename (afname) van geldmiddelen		-5.507.460	-28.660.024
Geldmiddelen aan het einde van de periode		1.165.795	6.673.255

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Informatie over de rechtspersoon

Havenbedrijf Amsterdam N.V. is feitelijk en statutair gevestigd op De Ruijterkade 7, 1013 AA te Amsterdam en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 57398879.

Algemene toelichting

De belangrijkste activiteiten van de rechtspersoon

Havenbedrijf Amsterdam N.V. houdt zich voornamelijk bezig met de volgende activiteiten:

- het optimaliseren van de dienstverlening en het vestigingsklimaat voor bedrijven in de havenregio. Daarbij richt zij zich op bestaande klanten, het aantrekken van nieuwe ladingstromen en vestigingen en op marketing en promotie;
- het aanleggen en onderhouden van de infrastructuur, vernieuwen van de haven en het beheer van het Amsterdamse havengebied Westpoort;
- het bevorderen van een vlotte, veilige en milieuverantwoorde afwikkeling van het scheepvaartverkeer van 12 mijl buiten de kust bij IJmuiden tot aan de Oranjesluizen, onder meer door regelgeving en handhaving.

Consolidatie

Enig aandeelhouder van Havenbedrijf Amsterdam N.V. is de gemeente Amsterdam. Havenbedrijf Amsterdam N.V. heeft daarnaast belangen in deelnemingen Hallum Cruisec B.V., Bouw- en Handelsmaatschappij Hallum B.V. (hierna Hallum B.V.) en Regionale Ontwikkelingsmaatschappij N.V. (hierna RON N.V.).

Havenbedrijf Amsterdam N.V. maakt gebruik van de vrijstelling van de plicht om de gegevens te consolideren van deelnemingen indien de in de consolidatie te betrekken maatschappijen gezamenlijk een financiële betekenis hebben die te verwaarlozen is op het geheel van Havenbedrijf Amsterdam (RJ 217.304).

Verbonden partijen

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Schattingen

Bij de toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de directie van Havenbedrijf Amsterdam N.V. diverse oordelen, schattingen en veronderstellingen op basis van de omstandigheden en informatie beschikbaar op het moment van opmaak van

de jaarrekening. Schattingen gebaseerd op toekomstige gebeurtenissen (of het zich niet voordoen van verwachte gebeurtenissen) kunnen onderhevig zijn aan toekomstige veranderingen in de markt en omstandigheden buiten de invloedssfeer van de groep. Deze schattingswijzigingen worden prospectief verwerkt. De belangrijkste oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen zijn:

Afschrijvingen en restwaarde

Per activacategorie zijn de afschrijvingstermijnen vastgesteld op basis van de (geschatte) economische levensduur van de activa en volgens de lineaire afschrijvingsmethode wordt tot nihil afgeschreven, rekening houdend met een eventuele restwaarde. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn uiteengezet bij de onderdelen 1 en 2 van de toelichting op de jaarrekening. Gedurende het jaar wordt getoetst of zich zodanige wijzigingen hebben voorgedaan in de schattingen en veronderstellingen van activa, dat een aanpassing van de gebruiksduur noodzakelijk is. Een dergelijke aanpassing wordt toekomstgericht doorgevoerd.

Voorziening latente belastingvorderingen

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst zal zijn. De voornaamste schatting betreft hierbij de geprognostiseerde resultaten op basis van de meerjarenbegroting.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Voorziening dubieuze vorderingen

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. De schattings-elementen betreffen voornamelijk ouderdom van de vorderingen en kredietwaardigheid van de klanten.

Voorziening personeelsregelingen

De schattings-elementen betreffen vooral de te hanteren rentepercentages, verwachte salarisontwikkelingen, ontslag-, blijf- en pensioneringskansen, alsmede de inflatieveronderstellingen en de carriëretabellen.

Voorziening saneringsverplichtingen

Hiervoor wordt een berekening gemaakt op basis van de huidige bekende saneringskosten, rekening houdend met prijsindexeringen en verwachte effecten op de saneringskosten door technologische ontwikkelingen op dit gebied.

Voorziening amovering

Hiervoor wordt een berekening gemaakt op basis van de huidige bekende amoveringskosten, rekening houdend met prijsindexeringen en verwachte effecten op de kosten door technologische ontwikkelingen op dit gebied.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek en de bepalingen die zijn opgenomen in de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Uitgangspunt voor de waarderingsgrondslagen zijn de historische kosten en kostprijzen. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen, die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Salderen

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

- een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen en
- het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Omrekening van vreemde valuta voor de balans

De jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van Havenbedrijf Amsterdam N.V. Vorderingen, schulden en verplichtingen in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening.

Grondslagen voor de wijze van omrekening en de verwerking van valutakoersverschillen met betrekking tot transacties in vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum.

Leases

Op grond van de economische realiteit op het tijdstip van het aangaan van een contract wordt beoordeeld of de overeenkomst een 'leasing' is. Een contract wordt aangemerkt als leaseovereenkomst indien het recht van gebruik van een actief voor een overeengekomen periode en voor een bepaalde vergoeding aan een andere partij wordt afgestaan.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Operationele leases

Verplichtingen met betrekking tot operationele leasing worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract. Verplichtingen na het boekjaar zijn toegelicht bij de niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Pensioenregelingen

De werknemers van de vennootschap nemen deel aan de bedrijfstakpensioenregeling van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). De (middelloon-) regeling wordt gefinancierd door afdrachten aan het ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. Deze additionele verplichtingen, waaronder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor de vennootschap en worden in de balans opgenomen in een voorziening. Ultimo 2019 (en 2018) waren er geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

De dekkingsgraad van het ABP op 31 december 2019 was 97,8% (2018: 97,0%). Deze dekkingsgraad is een momentopname van de financiële situatie op 31 december 2019. Omdat de actuele dekkingsgraad in korte tijd sterk kan schommelen, moeten pensioenfondsen vanaf 2015 gebruik maken van de zogenaamde 'beleidsdekkingsgraad'. De beleidsdekkingsgraad is een gemiddelde over twaalf maanden. De beleidsdekkingsgraad van het ABP per 31 december 2019 was 95,8% (2018: 103,8%). Wettelijk is bepaald dat de dekkingsgraad 128% dient te zijn en dat de dekkingsgraad niet langer dan 5 jaar onder de 104,2% mag liggen. Maatregelen die het ABP heeft genomen de afgelopen jaren i.v.m. het niet voldoen aan de wettelijke beleidsdekkingsgraad van 104,2% is het niet indexeren van de pensioenen.

Grondslagen voor de bepaling van de balans

Immateriële vaste activa

Een immaterieel vast actief wordt in de balans opgenomen als:

- het waarschijnlijk is dat economische voordelen naar de vennootschap zullen vloeien en
- de kostprijs van het actief betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Uitgaven inzake een immaterieel vast actief die niet aan de voorwaarden voor activering voldoen (bijvoorbeeld uitgaven van onderzoek en intern ontwikkelde merken, logo's, uitgavenrechten en klantenbestanden) worden rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen.

Het afschrijven van de immateriële vaste activa geschiedt stelselmatig op basis van de geschatte economische levensduur met een maximum van twintig jaar en wordt berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. De economische levensduur en afschrijvingsmethode worden aan het einde van ieder boekjaar opnieuw beoordeeld. Op immateriële vaste activa in aanbouw wordt niet afgeschreven.

De kosten van ontwikkeling worden geactiveerd indien voldaan is aan de daaraan gestelde voorwaarden ter zake van de technische, commerciële en financiële haalbaarheid. Ter hoogte van het geactiveerde bedrag wordt een wettelijke reserve aangehouden.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Indien de verwachting omtrent de afschrijvingsmethode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigingen ondergaat, worden zij als een schattingswijziging verantwoord.

Materiële vaste activa

Een materieel vast actief wordt in de balans opgenomen als:

- het waarschijnlijk is dat economische voordelen naar de vennootschap zullen vloeien en
- de kostprijs van het actief betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, minus investeringssubsidies en bijdragen van derden, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen in eigendom en op materiële vaste activa in aanbouw wordt niet afgeschreven.

Materiële vaste activa in aanbouw worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs en indien van toepassing verminderd met bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs bestaat uit materiaalkosten, directe

arbeidskosten en een toerekenbaar deel van de indirecte productiekosten.

Investeringsubsidies en bijdragen worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs van de activa waarop de subsidies en bijdragen betrekking hebben, hetgeen in lagere afschrijvingen ten laste van het resultaat resulteert.

Buitengebruik gestelde materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de boekwaarde dan wel de lagere opbrengstwaarde. Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen na vervreemding of wanneer geen toekomstige prestatie eenheden van het gebruik of de vervreemding worden verwacht. De bate of last die voortvloeit uit de desinvestering wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Periodiek groot onderhoud wordt volgens de componentenbenadering geactiveerd. In de kostprijs worden de kosten van groot onderhoud opgenomen, zodra deze kosten zich voordoen en aan de activeringscriteria is voldaan. De boekwaarde van de te vervangen bestanddelen wordt dan als gedesinvesteerd beschouwd en ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Indien de verwachting omtrent de afschrijvingsmethode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigingen ondergaat, worden zij als een schattingswijziging verantwoord.

Financiële vaste activa

Aandelen, certificaten van aandelen en andere vormen van deelneming in groepsmaatschappijen

De niet-geconsolideerde deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen die gelden voor Havenbedrijf Amsterdam N.V.

Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij een aandeelhoudersbelang van meer dan 20% van de aan de aandelen verbonden stemrechten. Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor de schulden van de desbetreffende deelneming, respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van deze voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Overige vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen leningen en overige vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde, vermeerderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten. Na de eerste verwerking worden de verstrekte leningen en overige vorderingen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve rentemethode. Baten en lasten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt via het amortisatieproces.

Latente belastingvorderingen

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor verrekenbare fiscale verliezen en voor verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de in deze jaarrekening gevolgde waarderingsgrondslagen anderzijds, met dien verstande dat latente belastingvorderingen alleen worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend en verliezen kunnen worden gecompenseerd.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Op iedere balansdatum wordt beoordeeld of aanwijzingen bestaan dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien hiervoor indicaties bestaan, wordt de realiseerbare waarde van het actief bepaald.

Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief of de kasstroom genererende eenheid hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Waardeveranderingen van de tot de vaste activa behorende effecten en deelnemingen

Niet-beursgenoteerde aandelen die behoren tot de categorie investeringen in eigen-vermogensinstrumenten worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde. Waardeveranderingen worden rechtstreeks in de herwaarderingsreserve opgenomen, waarbij de gerealiseerde waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening worden verwerkt. Bij het verwerken van de waardeverminderingen mag op grond van artikel 2:390 BW geen negatieve herwaarderingsreserve ontstaan, tenzij artikel 2:384 lid 8 BW van toepassing is.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid

worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kasmiddelen, tegoeden op bankrekeningen en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan drie maanden. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd indien op balansdatum een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting bestaat waarvan het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang betrouwbaar is te schatten.

Voorziening voor saneringsverplichtingen

Havenbedrijf Amsterdam heeft per 1 april 2013, op basis van de erfpachtovereenkomst met de gemeente Amsterdam, de verplichting om de in erfpacht verkregen haventerreinen terug te leveren op basis van de norm 'Industrie' uit de Regeling Bodemkwaliteit. Deze verplichting geldt bij beëindiging van het voortdurende erfpachtcontract. Een uitzondering op de verplichting tot bodemsanering wordt gemaakt voor vervuiling die is ontstaan als gevolg van oorlogshandelingen die zich in de Tweede Wereldoorlog hebben voorgedaan. Volgens de Havenovereenkomst vrijwaart de gemeente Amsterdam het Havenbedrijf

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Amsterdam voor milieuschade die is ontstaan in die periode.

Om de gronden tot de norm industrie op te kunnen leveren is het van belang dat beheersbaarheid bestaat over de verontreinigingen die nieuw ontstaan, maar ook die al bekend/aanwezig waren vóór 1 april 2013 omdat het Havenbedrijf Amsterdam ook voor deze 'oudere' verontreinigingen verantwoordelijk is. In het kader van de (latente) herstelverplichting uit de erfpachtovereenkomst met de gemeente Amsterdam, heeft het Havenbedrijf Amsterdam in het contract met haar huurder of erfpachter een standaard clausule opgenomen, waarin is vastgelegd dat het haventerrein moeten worden teruggegeven in de staat waarin zij het hebben gekregen. De (latente) verplichting van het Havenbedrijf is derhalve verlegd naar de erfpachter of huurder(s) van het haventerrein. Indien er sprake is van een nieuwe vervuiling dan ligt de saneringsverplichting in eerste instantie op basis van de wet bodembescherming (Wbb) bij de veroorzaker van de vervuiling en in tweede instantie op basis van de herstelverplichtingsclausule bij de gebruiker van het haventerrein, mits het terrein niet vóór uitgifte al verontreinigd was.

Bij beëindiging van het huur- of erfpachtcontract kan het voorkomen dat bedrijven niet (volledig) kunnen voldoen aan de saneringsverplichting of waarbij het volharden hierin zou leiden tot een onverantwoorde kapitaalvernietiging (amoveren van opstallen om de bodemverontreiniging te kunnen verwijderen). Het Havenbedrijf Amsterdam biedt dan ook haar huurder of erfpachter de mogelijkheid om de saneringsverplichting af te kopen.

De voorziening voor latente bodemverplichting en sloop gebouwen is gewaardeerd tegen de nominale waarde van de verwachte saneringsuitgaven op de betreffende locatie(s) rekening houdend met risico's, onzekerheden, prijs indexeringen en verwachte effecten op de hoogte van saneringskosten door technologische ontwikkelingen.

Voorziening voor amoveringsverplichtingen

De voorziening voor amoveringsverplichtingen is gewaardeerd tegen de nominale waarde van de verwachte amoveringsuitgaven rekening houdend met risico's, onzekerheden, prijs indexeringen en verwachte effecten op de hoogte van amoveringskosten door technologische ontwikkelingen. De kosten van herstel worden verantwoord via de opbouw van een voorziening gedurende de verwachte gebruikersduur van het actief ter grootte van het bedrag dat noodzakelijk is van de afwikkeling van de verplichting van herstel. Jaarlijks zal een bedrag ten laste van de winst-en-verliesrekening aan de voorziening worden toegevoegd.

Voorziening voor personeel

Overige uitgestelde personeelsbeloningen zijn beloningen wegens jubilea en wegens voormalig personeel die recht hebben op een bovenwettelijke werkloosheidsuitkering. De opgenomen verplichting is de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De verplichting wordt gewaardeerd tegen contante waarde. Discontering vindt plaats tegen de marktrente (effectief rendement) van hoogwaardige ondernemingsobligaties op balansdatum.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Afkoop Erfpacht

Voor huurders van terreinen bestaat de mogelijkheid om erfpachtcontracten voor de looptijd van het contract tegen contante waarde af te kopen. De ontvangen afkoopsommen zijn verantwoord onder de langlopende schulden. Het deel van de vooruit ontvangen erfpachtvergoedingen dat betrekking heeft op volgend boekjaar is verantwoord onder de kortlopende schulden.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Omzetverantwoording

De opbrengsten zijn exclusief omzetbelasting en na aftrek van eventuele kortingen. Opbrengsten uit verkopen worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn geleverd, gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Som der kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarde voor het opnemen van de voorziening.

Afschrijvingen op immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa inclusief goodwill wordt vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen in eigendom wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Rentelasten worden toegevoegd aan voorzieningen en langlopende schulden waarvan de balanswaarde wordt bepaald op basis van een contante waarde berekening.

Belastingen over de winst of het verlies

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Als resultaat van deelnemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid, wordt opgenomen het aan de vennootschap toekomende aandeel in het resultaat van deze deelnemingen. Dit resultaat wordt bepaald op basis van de bij Havenbedrijf Amsterdam N.V. geldende grondslagen voor waardering en resultaatbepaling. Bij deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, wordt het dividend als resultaat aangemerkt.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangen en betaalde interest worden opgenomen onder de kasstroom uit

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

operationele activiteiten. Ontvangen dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten. Betaalde dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betalingen van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract worden gepresenteerd als aflossingen van schulden voor het aflossingsbestanddeel en als betaalde interest voor het interestbestanddeel.

Toelichting op de balans

1 Immateriële vaste activa

	Kosten van onderzoek en ontwikkeling	Concessies, vergunningen en intellectuele eigendommen	Activa in aanbouw	Totaal
<i>Stand per 1 januari 2019</i>				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	1.139.367	1.353.941	1.727.707	4.221.015
Cumulatieve afschrijvingen	-1.096.893	-1.249.779	-	-2.346.672
Boekwaarde per 1 januari 2019	42.474	104.162	1.727.707	1.874.343
<i>Mutaties</i>				
Investerings	596.828	240.480	1.666.996	2.504.304
Ingebruikname	-	-	-622.188	-622.188
Afschrijvingen	-259.775	-94.202	-	-353.977
Saldo mutaties	337.053	146.278	1.044.808	1.528.139
<i>Stand per 31 december 2019</i>				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	1.736.195	1.594.421	2.772.515	6.103.131
Cumulatieve afschrijvingen	-1.356.668	-1.343.981	-	-2.700.649
Boekwaarde per 31 december 2019	379.527	250.440	2.772.515	3.402.482
Afschrijvingspercentages	33%	33%	-	

De kosten van onderzoek en ontwikkeling betreffen de betaalde bedragen aan derden met betrekking tot zelf ontwikkelde software, zoals de applicaties voor de inning van de havengelden en het Datawarehouse.

Toelichting op de balans

Enkele investeringen in immateriële vaste activa zijn volledig afgeschreven, maar nog wel in gebruik. De belangrijkste hierbij zijn: Ophelia ZHG systeem, DataWarehouse en het salarisprogramma Profit.

De belangrijkste investeringen in het boekjaar hebben betrekking op nieuwe functionaliteiten in het digitaal wachtjournaal en de binnenhavengeldapplicatie.

De activa in aanbouw hebben voornamelijk betrekking op het nieuwe planning- & reserveringssysteem voor riviercruise, de cloud transitie en data management. De investeringen bestaan voornamelijk uit vervanging van de HAP applicatie ad € 0,5 miljoen, doorontwikkeling van het Data platform € 0,4 miljoen, doorontwikkeling van havengelden applicaties € 0,3 miljoen.

Toelichting op de balans

2 Materiële vaste activa

	Vooruitbetaalde erfpachtcanon gronden en terreinen	Grond-, weg- en waterwerken	Overige materiële vaste activa	Activa in aanbouw	Totaal
<i>Stand per 1 januari 2019</i>					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	300.354.830	256.531.511	58.227.580	43.235.153	658.349.074
Cumulatieve afschrijvingen	-36.060.476	-68.190.588	-20.795.053	-	-125.046.117
Boekwaarde per 1 januari 2019	264.294.354	188.340.923	37.432.527	43.235.153	533.302.957
<i>Mutaties</i>					
Investerings	21.816	12.755.053	23.462	34.366.055	47.166.386
Ingebruikname	-	17.457.064	2.100.546	-19.557.610	-
Afschrijvingen	-6.014.024	-12.719.400	-3.803.682	-	-22.537.106
Desinvesteringen	-	-4.224.177	-514.205	-	-4.738.382
Afschrijvingen op desinvesteringen	-	2.566.333	514.205	-	3.080.538
Saldo mutaties	-5.992.208	15.834.873	-1.679.674	14.808.445	22.971.436
<i>Stand per 31 december 2019</i>					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	300.376.646	279.953.118	59.323.178	58.043.598	697.696.540
Cumulatieve afschrijvingen	-42.074.500	-75.777.322	-23.570.325	-	-141.422.147
Boekwaarde per 31 december 2019	258.302.146	204.175.796	35.752.853	58.043.598	556.274.393
Afschrijvingspercentages	2%	0 – 10%	2 – 33%	-	

Toelichting op de balans

Indeling verloopoverzicht

Vanwege de aard van de bedrijfsactiviteiten wijken de categorieën in het mutatieoverzicht af van de wettelijk bepaalde categorieën. Dit is toegestaan omdat de opgenomen categorieën beter inzicht geeft in de samenstelling van de boekwaarde en geïnvesteerde bedragen.

Toepassing componentenbenadering

Voor de verzelfstandiging (1 april 2013) van Havenbedrijf Amsterdam N.V. is op de materiële vaste activa geen componentenbenadering toegepast. Na de verzelfstandiging is, door voortschrijdend inzicht, de componentenbenadering wel toegepast. De componentenbenadering wordt toegepast bij de activacategorieën in grond-, weg- en waterwerken alsmede enkele subcategorieën binnen de overige materiële vaste activa. De boekwaarde van de activacategorieën 'Grond-, weg- en waterwerken' van voor en na de verzelfstandiging bedragen ultimo 2019 respectievelijk € 122,9 miljoen en € 81,3 miljoen (2018: vóór verzelfstandiging € 133,2 miljoen, na verzelfstandiging € 55,2 miljoen).

De boekwaarde van de subcategorieën binnen de 'Overige materiële vaste activa' van voor en na de verzelfstandiging bedragen ultimo 2019 respectievelijk € 14,5 miljoen en € 21,2 miljoen (2018: vóór verzelfstandiging € 16,3 miljoen, na verzelfstandiging € 21,1 miljoen).

Vooruit betaalde erfpachtcanon gronden en terreinen

Bij de oprichting heeft de vennootschap de haven terreinen in erfpacht verkregen. De gemeente Amsterdam bezit het juridische eigendom van de haven terreinen. De jaarlijkse canonbetalingen in het eerste tijdvak van 50 jaar worden geacht te zijn afgekocht, zoals is bepaald tussen de gemeente en het havenbedrijf. Bij het einde van het eerste tijdvak (over 50 jaar) is er een mogelijkheid tot actualisatie van de canon en herziening van de algemene voorwaarden van de hoofderfpacht. Op basis van economische realiteit van de transactie heeft de gemeente een vermogensstorting gedaan ter hoogte van de afkoopsom en is de afkoopsom geactiveerd als 'Vooruitbetaalde erfpachtcanon gronden en terreinen' met agio als tegenhanger op de balans. Havenbedrijf Amsterdam brengt de vooruitbetaalde erfpachtcanon in 50 jaar lineair ten laste van de winst-en-verliesrekening.

Grond-, weg- en waterwerken

De grond-, weg- en waterwerken betreffen investeringen in de infrastructuur van het gehele havengebied, alsmede gronden in eigendom.

De belangrijkste investeringen en ingebruiknames in 2019 zijn de aankoop van grond bij Hoogtij (€ 12,8 miljoen) en de verlenging van de Vingerpier in de Afrikahaven (€ 9 miljoen).

Overige materiële vast activa

Onder de overige materiële vaste activa zijn vaartuigen, installaties, computerapparatuur en kantoorinventaris opgenomen.

De belangrijkste investeringen en ingebruiknames in 2019 zijn zonnepanelen PDI gebouw Koopman (€ 0,4 miljoen), de ombouw naar stadsverwarming van de loods van Koopman Car Terminal (€ 0,3 miljoen) en infrastructuur ten behoeve van de cloud transitie (€ 0,2 miljoen).

Activa in aanbouw

De activa in aanbouw betreffen de projecten met betrekking tot voornamelijk de aanleg van een kade bij Hoogtij (€ 6,9 miljoen), de aankoop van een scheepswerf Holland Jachtbouw (€ 6,6 miljoen), de vervanging van lichterpalen in IJmuiden (€ 3,9 miljoen) en de koop van de Moezelhavenkade (€ 2,5 miljoen).

Het resterende deel bestaat uit diverse activa in aanbouw van kleinere omvang.

Toelichting op de balans

3 Financiële vaste activa

	Deelnemingen in groeps- maatschappijen	Vorderingen op groepsmaat- schappijen	Latente belasting- vorderingen	Overige langlopende vorderingen	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2019	8.946.041	–	244.960.095	30.852.255	284.758.391
Herwaardering	385.730	–	–	–	385.730
Verstrekingen	–	3.520.953	–	4.276.097	7.797.050
Mutatie ten gevolge van tariefwijziging	–	–	14.255.337	–	14.255.337
Aandeel resultaat deelnemingen met invloed van betekenis	1.146.276	–	–	–	1.146.276
Ontvangen dividend deelnemingen	–1.400.000	–	–	–	–1.400.000
Rente	–	–	–	501.389	501.389
Kortlopend deel	–	–	–	–2.085.443	–2.085.443
Aflossingen	–	–	–	–1.036.540	–1.036.540
Realisatie	–	–	–8.087.302	–	–8.087.302
Boekwaarde per 31 december 2019	9.078.047	3.520.953	251.128.130	32.507.758	296.234.888

Deelnemingen

De belangen van de vennootschap in andere maatschappijen zijn als volgt verdeeld:

	Aandeel in geplaatst kapitaal in %
Bouw- en handelsmaatschappij Hallum B.V., Amsterdam	100,00
Hallum Cruise B.V., Amsterdam	100,00
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Noordzeekanaalgebied N.V., Amsterdam	33,33

Toelichting op de balans

Deelnemingen in groepsmaatschappijen	31-12-2019	31-12-2018
Bouw- en Handelmaatschappij "Hallum" B.V.	3.122.263	2.967.212
Hallum Cruise B.V.	3.994.451	4.875.496
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Noordzeekanaalgebied N.V.	1.961.333	1.103.333
Totaal deelnemingen in groepsmaatschappijen	9.078.047	8.946.041

<i>Bouw- en handelsmaatschappij "Hallum" B.V.</i>	2019	2018
Boekwaarde per 1 januari	2.967.212	2.903.527
Herwaardering deelneming	385.730	–
Resultaat	169.321	63.685
Ontvangen dividend deelneming	–400.000	–
Boekwaarde per 31 december	3.122.263	2.967.212

<i>Hallum Cruise B.V.</i>	2019	2018
Boekwaarde per 1 januari	4.875.496	4.056.670
Resultaat	118.955	818.826
Ontvangen dividend deelneming	–1.000.000	–
Boekwaarde per 31 december	3.994.451	4.875.496

<i>Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Noordzeekanaalgebied N.V.</i>	2019	2018
Boekwaarde per 1 januari	1.103.333	1.611.475
Resultaat	858.000	491.858
Ontvangen dividend deelneming	–	–1.000.000
Boekwaarde per 31 december	1.961.333	1.103.333

Vorderingen op groepsmaatschappijen

Vordering op Bouw- en Handelmaatschappij "Hallum" B.V.	3.520.953	–
--	-----------	---

Toelichting op de balans

<i>Vordering op Bouw- en Handelmaatschappij "Hallum" B.V.</i>	2019	2018
Boekwaarde per 1 januari	–	–
Mutaties		
Verstrekking in boekjaar	3.520.953	–
Boekwaarde per 31 december	3.520.953	–
 <i>Latente belastingvorderingen</i>	 2019	 2018
Stand per 1 januari	244.960.095	295.508.823
Dotatie	–	12.553.858
Mutatie ten gevolge van tariefwijziging	14.255.337	–51.554.115
Realisatie	–8.087.302	–11.548.471
Stand per 31 december	251.128.130	244.960.095

Per 19 december 2019 zijn de verlagingen van de vennootschapsbelastingtarieven vanaf 2020 gedeeltelijk teruggedraaid. Volgens de Richtlijnen van de Jaarverslaggeving dienen wijzigingen betrokken te worden bij de waardering van belastinglatenties. In 2020 is het toptarief 25% (was 22,5%) en vanaf 2021 daalt het toptarief naar 21,7% (was 20,5%). Als gevolg van deze toekomstige tariefsdalingen wordt de latente belastingvordering verhoogd met € 14,3 miljoen.

Van de latente belastingvordering zal een bedrag van € 6,3 miljoen vermoedelijk binnen een jaar worden gerealiseerd.

Toelichting op de balans

Overige langlopende vorderingen	31-12-2019	31-12-2018
Langlopende leningen	11.773.134	12.093.324
Vooruitbetaalde reductie- en ingroeiregelingen	20.734.624	18.758.931
Totaal overige langlopende vorderingen	32.507.758	30.852.255

Onder de langlopende leningen is een uitgestelde betalingsverplichting opgenomen van € 9,4 miljoen (2018: € 9,8 miljoen).

Daarnaast bestaan de langlopende leningen voornamelijk uit:

Lening Havengebouw ad € 0,5 miljoen:

Jaarlijkse aflossing: De hoofdsom wordt m.i.v. Q1 - 2022 in 4 kwartalen verrekend met de huur.

Rentepercentage: 4,5% per jaar

Looptijd: 9 jaar

De lening is in februari 2020 volledig afgelost.

Lening SCS Multiport ad € 1,5 miljoen:

Jaarlijkse aflossing: € 0,1 miljoen

Rentepercentage: 2% per jaar

Looptijd: 13 jaar

Lening Integrated Green Energy ad € 0,1 miljoen:

Rentepercentage: 5% per jaar

Looptijd: 4 jaar

De vooruitbetaalde reductie- en ingroeiregelingen betreffen reeds uitgekeerde bedragen aan klanten welke betrekking hebben op contracten met een langere looptijd. Omdat de verleende reducties betrekking hebben op de gehele looptijd van de betreffende contracten vindt realisatie in het resultaat plaats gedurende de gehele contractsduur.

Toelichting op de balans

4 Vorderingen

Vlottende activa	31-12-2019	31-12-2018
Vorderingen op handelsdebiteuren	11.078.570	9.474.544
Vorderingen op groepsmaatschappijen	869.792	1.810.603
Overlopende activa	8.446.112	6.447.624
Belastingen en premies sociale verzekeringen	9.675.346	7.620.372
	30.069.820	25.353.143

Op het totaal aan handelsdebiteuren is een voorziening voor dubieuze vorderingen ad. € 1,0 miljoen in mindering gebracht (2018: € 0,9 miljoen). De vorderingen op groepsmaatschappijen betreffen reguliere handelsvorderingen en nog te factureren of te verrekenen bedragen.

Het saldo belastingen en premies sociale verzekeringen betrof in 2018 een vordering vennootschapsbelasting. Het saldo van 2019 bevat naast een vordering inzake de vennootschapsbelasting van € 8,0 miljoen een vordering inzake de omzetbelasting van € 1,6 miljoen die is ontstaan door een grondaankoop.

Vorderingen op handelsdebiteuren	31-12-2019	31-12-2018
Vorderingen op handelsdebiteuren	12.273.132	10.361.540
Voorziening dubieuze vorderingen op handelsdebiteuren	-1.194.562	-886.996
	11.078.570	9.474.544

Toelichting op de balans

Overlopende activa	31-12-2019	31-12-2018
Vooruitbetaalde reductie- en ingroeiregelingen	1.908.726	1.306.358
Nog te factureren bedragen	4.447.789	3.248.814
Vooruitbetaalde kosten	1.131.822	1.122.594
Nog te ontvangen subsidies	–	100.652
Overige vorderingen	957.775	669.206
Totaal overlopende activa	8.446.112	6.447.624

De toename in de nog te factureren bedragen komt voornamelijk door een stijging van het aantal openstaande opgaven zeehavengeld. De openstaande opgaven zeehavengeld zijn in januari 2020 gefactureerd.

De overige vorderingen betreffen met name het kortlopende deel van de langlopende leningen (€ 0,4 miljoen).

5 Liquide middelen

	31-12-2019	31-12-2018
Banktegoeden	–	6.673.255
Banktegoeden toeristenbelasting	1.165.795	–
	1.165.795	6.673.255

Deposito's

Op balansdatum zijn er geen liquide middelen ondergebracht op deposito's.

Beperkte vrije beschikbaarheid liquide middelen

De Gemeente Amsterdam heeft per 1 januari 2019 een dagtoeristenbelasting ingesteld voor TRANSIT zee- en riviercruise-passagiers die binnen de gemeentegrenzen van Amsterdam afmeren. Namens de gemeente Amsterdam int Havenbedrijf Amsterdam de dagtoeristenbelasting. De ontvangen bedragen worden overgedragen aan Gemeente Amsterdam. Ultimo 2019 bedraagt de verplichting aan gemeente Amsterdam € 1,2 miljoen.

Toelichting op de balans

6 Eigen vermogen

	Geplaatst kapitaal	Agioreserve	Wettelijke en statutaire reserves	Overige reserve	Resultaat boekjaar	Totaal
Stand per 1 januari 2018	45.000	300.584.972	2.567.525	22.604.093	356.447.395	682.248.985
Mutatie uit resultaatverdeling	-	-	-	-	-356.447.395	-356.447.395
Resultaat boekjaar	-	-	-	-	17.940.069	17.940.069
Resultaatverdeling voorgaand jaar	-	-	-	356.447.395	-	356.447.395
Mutatie wettelijke reserve	-	-	- 372.046	372.046	-	-
Dividenduitkering	-	-	-	-60.938.572	-	-60.938.572
Stand per 31 december 2018	45.000	300.584.972	2.195.479	318.484.962	17.940.069	639.250.482

	Geplaatst kapitaal	Agioreserve	Wettelijke en statutaire reserves	Overige reserve	Resultaat boekjaar	Totaal
Stand per 1 januari 2019	45.000	300.584.972	2.195.479	318.484.962	17.940.069	639.250.482
Mutatie uit resultaatverdeling	-	-	-	-	-17.940.069	-17.940.069
Resultaat boekjaar	-	-	-	-	67.535.676	67.535.676
Resultaatverdeling voorgaand jaar	-	-	-	17.940.069	-	17.940.069
Mutatie wettelijke reserve	-	-	2.522.940	-2.137.210	-	385.730
Dividenduitkering	-	-	-	-68.488.796	-	-68.488.796
Stand per 31 december 2019	45.000	300.584.972	4.718.419	265.799.025	67.535.676	638.683.092

Toelichting op de balans

7 Geplaatst kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 225.000, verdeeld in 225.000 aandelen, elk met een nominale waarde van € 1. Het geplaatste en gestorte aandelenkapitaal bij de oprichting op 1 januari 2013 is € 45.000 en bestaat uit 45.000 gewone aandelen van € 1 nominaal.

8 Agioreserve

Bij de oprichting heeft de vennootschap de haventerreinen in erfpacht verkregen. De jaarlijkse canonbetalingen in het eerste tijdvak van 50 jaar worden geacht te zijn voldaan, zoals bepaald tussen de gemeente Amsterdam en Havenbedrijf Amsterdam. Op basis van de economische realiteit van de transactie heeft de gemeente Amsterdam een vermogensstorting gedaan ter hoogte van de afkoopsom en is de afkoopsom geactiveerd als 'Vooruitbetaalde erfpachtcanon gronden en terreinen' met agio als tegenhanger op de balans.

9 Wettelijke en statutaire reserves

De wettelijke reserve wordt aangehouden voor de activering van kosten van ontwikkeling en deelnemingen. De wettelijke reserve voor kosten van ontwikkeling is gevormd ter omvang van geactiveerde kosten van ontwikkeling waarbij voldaan is aan de daaraan gestelde voorwaarden ter zake van de technische, commerciële en financiële haalbaarheid. Ultimo 2019 bedraagt de wettelijke reserve € 0,4 miljoen (2018: Nihil).

De wettelijke reserve voor deelnemingen is gevormd voor zover de vennootschap niet zonder beperking, uitkering van de positieve resultaten kan bewerkstelligen. Het aandeel van Havenbedrijf Amsterdam in de rechtstreekse vermogensvermeerderingen en -verminderingen van de deelnemingen wordt in de wettelijke reserve opgenomen. Ultimo 2019 bedraagt de wettelijke reserve € 4,3 miljoen (2018: € 2,2 miljoen).

Toelichting op de balans

In 2019 heeft er binnen de deelneming Bouw- en Handelmaatschappij Hallum B.V. met terugwerkende kracht een herwaardering plaatsvonden ad € 0,4 miljoen. Een deelneming van Bouw- en Handelmaatschappij Hallum B.V. heeft in de jaarrekening 2018 haar participatie conform de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen gewaardeerd op basis van marktwaarde wat resulteert in een toename van de netto vermogenswaarde. Deze herwaardering was niet bekend bij vaststelling van de jaarrekening 2018 van Havenbedrijf Amsterdam N.V. Deze nagekomen herwaardering heeft geen materieel effect op de jaarrekening 2018 van Havenbedrijf Amsterdam N.V. en is derhalve in het lopend boekjaar als rechtstreekse vermogensmutatie op de wettelijke reserve verwerkt.

Bestemming van het resultaat over voorgaand boekjaar

De jaarrekening 2018 is vastgesteld in de algemene vergadering gehouden op 10 mei 2019. De algemene vergadering heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld, hetgeen heeft geleid tot een dividenduitkering van € 68,5 miljoen.

103

10 Voorzieningen

Overige voorzieningen	31-12-2019	31-12-2018
Saneringsvoorzieningen	74.232.351	72.567.346
Amoveringsvoorzieningen	1.582.659	1.320.027
Personeelsvoorzieningen	978.458	1.495.148
Totaal overige voorzieningen	76.793.468	75.382.521

Saneringsvoorzieningen	2019	2018
Stand per 1 januari	72.567.346	73.978.916
Dotaties	6.229.215	897.000
Indexatie	698.447	–
	79.495.008	74.875.916
Onttrekkingen	–5.262.657	–2.308.570
Stand per 31 december	74.232.351	72.567.346

Toelichting op de balans

De voorziening is gewaardeerd tegen de nominale waarde van de verwachte saneringsuitgaven op de locaties waarbij enerzijds de huurder of erfpachter de saneringsverplichting heeft afgekocht of anderzijds op basis van gebeurtenissen uit het verleden het Havenbedrijf Amsterdam zichzelf verantwoordelijk acht voor het saneren van de grond. Bij de waardering van de individuele saneringslocaties wordt gebruik gemaakt van de expertise van gecertificeerde milieukundige bureaus. Havenbedrijf Amsterdam N.V. streeft ernaar na maximaal drie jaar een nieuwe taxatie van de omvang van de saneringskosten per locatie te ontvangen. Ultimo 2019 ligt voor een bedrag van € 70,4 miljoen uit de voorziening een recent (<3 jaar oud) bodemrapport ten grondslag. De milieukundige bureaus stellen hun berekeningen op aan de hand van een systeem met puntschattingen. Als gevolg van de gehanteerde systematiek blijft er voor de meeste locaties een onzekerheid over ten aanzien van de omvang van de verontreiniging waarvoor een risico-opslag wordt gehanteerd. Ultimo 2019 bedraagt de risico-opslag in de voorziening voor bodemsaneringen € 9,6 miljoen. (2018: € 10,3 miljoen). De door het Havenbedrijf Amsterdam gehanteerde risico-opslag varieert per locatie omdat deze afhankelijk is van de onzekerheid ten aanzien van de verwachte saneringskosten en kan als volgt worden geanalyseerd:

Basis van de saneringsvoorziening waar risico-opslag over wordt berekend:

Percentage	2019	2018
0%	943.112	474.351
15%	73.289.239	72.092.995
25%	–	–
Totaal	74.232.351	72.567.346

Op de locaties waarvoor in 2019 niet een nieuw bodemrapport is opgemaakt is indexatie toegepast hetgeen een impact van € 0,7 miljoen heeft gehad op de voorziening. Hiervoor wordt gesteund op de mutatie in de prijsindexcijfers voor Grond-, weg- en waterbouw in juli ten opzichte van de maand juli in het voorgaande jaar. In 2019 bedroeg de indexatie +2,4%.

In 2019 heeft op diverse locaties actualisatie en/of aanvulling van bodemonderzoek plaatsgevonden. Op basis van de uitkomst van deze onderzoeken hebben er bijstellingen plaatsgevonden van de geschatte vervuilde en de hoogte van de daarmee gepaard gaande saneringskosten. Deze schattingswijziging heeft geleid tot een dotatie aan de voorziening van € 6,2 miljoen, welke ten laste van het resultaat 2019 is gebracht. Deze € 6,2 miljoen bestaat voor een bedrag van € 4,7 miljoen uit een drietal locaties Minervahavengebied. De overige € 1,5 miljoen ziet toe op een negental locaties gelegen in het havengebied buiten Havenstad.

Toelichting op de balans

De voorziening heeft een kortlopend karakter (< 1 jaar) van € 2.861.918 en (2018: € 7.198.824) een langlopend karakter (> 5 jaar) van € 70.499.668 (2018: € 64.295.288).

Amoveringsvoorzieningen	2019	2018
Stand per 1 januari	1.320.027	413.500
Dotatie ten laste van resultaat	262.632	915.000
	1.582.659	1.328.500
Afname ten gunste van resultaat	–	–8.473
Stand per 31 december	1.582.659	1.320.027

De voorziening voor amoveringen heeft betrekking op:

Amovering windmolens

Het Havenbedrijf Amsterdam heeft een erfpachtcontract waarbij de erfpachter aan het Havenbedrijf Amsterdam een jaarlijkse canon verschuldigd is van maximaal € 0,7 miljoen waarvan € 0,1 miljoen zal dienen voor de amoveringskosten van het windpark in de Afrikahaven. Het windpark bestaat uit negen windturbines en zal aan het einde van de technische levensduur geamoveerd moeten worden. Het saldo van de voorziening bedraagt per 31 december 2019 € 0,4 miljoen (2018: € 0,3 miljoen) en heeft een geheel langlopend karakter.

Amovering funderingen

De voorziening voor amovering funderingen heeft betrekking op door Havenbedrijf Amsterdam geaccepteerde verplichting inzake het amoveren van de toegepaste “AVI slakken” als funderingslaag op een terrein in het havengebied. Het saldo van de voorziening bedraagt per 31 december 2019 € 0,8 miljoen (2018: € 0,7 miljoen) en heeft een geheel langlopend karakter.

Amovering gebouwen

De amovering van gebouwen heeft betrekking op door Havenbedrijf Amsterdam geaccepteerde sloopkosten bij huur- of erfpachtbeëindiging van terreinen. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde van de verwachte uitgaven op de betreffende locatie(s). Deze verwachte uitgaven worden geschat op basis van de huidige bekende kosten en prijs-indexeringen. Het saldo van de voorziening bedraagt per 31 december 2019 € 0,4 miljoen (2018: € 0,4 miljoen).

Toelichting op de balans

Personeelsvoorzieningen	2019	2018
Stand per 1 januari	1.495.148	1.763.588
Dotaties	239.302	130.837
Rente	49.861	29.278
	1.784.311	1.923.703
Vrijval	-457.279	-131.669
Onttrekkingen	-348.574	-296.886
Stand per 31 december	978.458	1.495.148

Personeelsvoorzieningen zijn getroffen in het kader van bovenwettelijke werkloosheidsuitkeringen aan voormalig personeel en uitkeringen voor toekomstige jubilea. Aan de personeelsvoorzieningen wordt jaarlijks rente toegevoegd. De voorzieningen hebben een kortlopend karakter van € 0,2 miljoen.

De voorziening voor voormalig personeel bedraagt per 31 december 2019 € 0,4 miljoen (2018: € 0,9 miljoen).
De voorziening voor jubilea bedraagt per 31 december 2019 € 0,6 miljoen (2018: € 0,6 miljoen).

Toelichting op de balans

11 Langlopende schulden

Langlopende schulden	Stand per 31 december 2019	Resterende looptijd > 1 jaar	Resterende looptijd ≥ 5 jaar
Vooruitontvangen erfpacht	54.624.557	54.624.557	46.623.575
Overige schulden	1.895.301	1.895.301	1.895.301
Totaal	56.519.858	56.519.858	48.518.876

Vooruit ontvangen erfpacht	31-12-2019	31-12-2018
Stand per 1 januari	56.726.064	60.495.724
Af: Realisatie erfpacht	-2.101.507	-4.158.514
Bij: Afkoop erfpacht	-	388.854
Stand per 31 december	54.624.557	56.726.064

Overige schulden	31-12-2019	31-12-2018
Stand per 1 januari	2.587.586	2.649.186
Af: Terugbetaling overige schulden	-692.285	-61.600
Stand per 31 december	1.895.301	2.587.586

Vooruit ontvangen erfpacht

De vooruit ontvangen erfpacht betreft de door huurders betaalde afkoopsommen met betrekking tot de toekomstige erfpacht. Derhalve is Havenbedrijf Amsterdam N.V. geen rente verschuldigd. Het deel van de vooruit ontvangen erfpachtvergoedingen dat betrekking heeft op 2019 is verantwoord onder de kortlopende schulden, ad. € 2,1 miljoen (2018: € 2,1 miljoen).

Overige schulden

In de post overige langlopende schulden zijn de ontvangen bijdragen van derden aan de uitvoering van het Convenant Houthavens (€ 1,1 miljoen) en de ontvangen waarborgsommen (€ 0,7 miljoen) opgenomen.

Toelichting op de balans

12 Kortlopende schulden

	31-12-2019	31-12-2018
Schulden aan banken	56.188.443	25.000.000
Vooruitontvangen contractopbrengsten	24.428.339	25.272.197
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	3.810.175	1.396.135
Schulden ter zake van belastingen en premies sociale verzekeringen	2.163.937	3.114.677
Schulden aan aandeelhouder	1.165.795	–
Schulden ter zake van pensioenen	454.643	398.997
Overige schulden en overlopende passiva	26.939.628	22.833.430
Totaal kortlopende schulden	115.150.960	78.015.436

Schulden aan banken

Havenbedrijf Amsterdam beschikt over een zogenaamde ‘Revolving facilities agreement’ ter grootte van € 110 miljoen. € 50 miljoen van deze faciliteit kan pas worden aangesproken bij aanvang van de bouw van de nieuwe zeesluis bij IJmuiden. De faciliteit kent marktconforme condities en kan periodiek benut worden voor 1, 3 of 6 maands kasgeld tegen een rente van 1-, 3- of 6-maands-euribor +0,5%. Daarnaast is met de kredietverstrekker een convenant overeengekomen waarbij het gecorrigeerd eigen vermogen minimaal 30% van het totaal vermogen dient te bedragen. Aan deze voorwaarde is per 31 december 2019 voldaan. Zekerheden voor deze lening zijn niet gesteld. Bij de waardering van deze financiering is rekening gehouden met bijkomende kosten.

Per 31 december 2019 is deze faciliteit benut voor € 56,1 miljoen (2018: € 25 miljoen).

Toelichting op de balans

Overige schulden en overlopende passiva	31-12-2019	31-12-2018
Nog te ontvangen facturen	15.138.809	10.633.706
Vakantiegeld/ -dagen	2.957.386	2.612.704
Nog te betalen kortingen	2.748.225	3.346.730
Vooruitontvangen opbrengsten	1.245.330	312.676
Vooruitontvangen subsidies	1.090.000	919.973
Nog te betalen overige belastingen	904.744	3.024.051
Overig	2.855.134	1.983.590
Totaal overige schulden en overlopende passiva	26.939.628	22.833.430

De toename in de post nog te ontvangen facturen worden met name veroorzaakt door enkele grote facturen met betrekking tot o.a. de aanleg van een elektriciteitsnet en de OZB/WSB.

De afname in de overige belastingen betreft de onroerendzaakbelasting. De ontvangen aanslagen voor OZB zijn grotendeels doorbelast aan klanten.

De post overig heeft met name betrekking op het nazorgplan voor baggerlocaties (€ 1,4 miljoen) en de reclassificatie van de creditsaldi in de debiteuren (€ 0,4 miljoen).

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen regelingen

Transformatiegebied

In de Transformatiestrategie Haven-Stad, vastgesteld in de raadsvergadering van juli 2013, is besloten dat de gemeente Amsterdam inzet op een geleidelijke transformatiestrategie, te beginnen met de niet-haventerreinen. De gemeenteraad heeft op 21 december 2017 ingestemd met de Ontwikkelstrategie van Haven-Stad: vanaf 2029 gaat Amsterdam tussen de 40.000 en 70.000 woningen bouwen, waarvan een gedeelte wordt gerealiseerd op de haventerreinen rondom de Coen-, Minerva-, Mercurius- en Vlothaven.

De financiële consequenties voor Havenbedrijf Amsterdam zijn afhankelijk van verdere besluitvorming en daardoor nog onzeker. In het coalitie akkoord 2014 heeft het College besloten dat de bestaande bedrijven in de haventerreinen binnen de ring in ieder geval tot 2040 kunnen blijven. In de ontwikkelstrategie is vastgelegd dat nieuwe woningen geleidelijk worden gerealiseerd tussen de huidige bedrijven. De overige afspraken zijn gelijk gebleven. De volgende afspraken zijn nu van kracht:

- Convenant Houthaven / NDSM;
- Bestaande bedrijven kunnen in ieder geval tot 2040 gevestigd blijven, binnen de bestaande milieufacturen;
- Nieuwe uitgaven en uitbreidingen zijn mogelijk met een looptijd tot 2029, of in overleg met de gemeente;

- Alle huidige activa worden op het moment van transformatie door de stad vergoed aan Havenbedrijf Amsterdam tegen de dan geldende boekwaarde;
- Grote nieuwe investeringen in het gebied, met een afschrijvingstermijn die 2029 overschrijdt, moeten afgestemd worden met de gemeente, waarbij de mogelijkheid bestaat dat een deel van de nieuwe investeringen bij een overdracht niet voor de volledige boekwaarde aan Havenbedrijf Amsterdam wordt vergoed;
- De grond moet schoon opgeleverd worden, waarbij schoon het niveau 'industrie' is.

Convenant Houthavens

Havenbedrijf Amsterdam heeft met de gemeente Amsterdam, de provincie Noord-Holland en verschillende bedrijven in de haven het Convenant Houthavens gesloten. Doel van de overeenkomst is om de ontwikkeling van de haven en de daar gevestigde bedrijven en de ontwikkeling van woningbouw in de Houthaven en op de NDSM-werf, in een goede balans ten opzichte van elkaar mogelijk te maken. Om dit te concretiseren is een innovatiefonds ingesteld waaruit een bijdrage betaald kan worden aan de bedrijven voor het realiseren van bovenwettelijke milieumaatregelen (maatregelen die verder reiken dan bedrijven op basis van wet- en regelgeving verplicht zijn) die bijdragen aan de verbetering van de op dat moment bestaande milieusituatie en leefomgeving. Voor het innovatiefonds is een maximum bedrag van € 9 miljoen beschikbaar gesteld. De maximale bijdrage van Havenbedrijf Amsterdam

bedraagt € 3 miljoen. De resterende verplichting ultimo 2019 bedraagt € 1,9 miljoen (2018: € 1,9 miljoen).

Project Hoogtij

Havenbedrijf Amsterdam heeft, ten behoeve van herfinanciering voor project Hoogtij in februari 2016 een zekerheidsstelling afgegeven aan de Provincie Noord Holland en Gemeente Zaanstad, onder voorwaarden en tot een maximum van € 23,3 miljoen tegen een jaarpremie van 0,55% over de hoofdsom, (deels) afgedekt met een recht van hypotheek op aan de transactie onderliggend onroerend goed.

Zeesluis

Havenbedrijf Amsterdam N.V. heeft als belanghebbende een bijdrage geleverd aan de financiering van de nieuwe zeesluis. De hoogte van de bijdrage is vastgesteld op € 46,5 miljoen. De bijdrage wordt in twee tranches betaald. De 1e tranche, ad € 5 miljoen, is per oktober 2017 reeds voldaan en is derhalve ten laste gebracht van het resultaat 2017. De resterende verplichting ultimo 2017 bedraagt € 41,5 miljoen. Dit bedrag dient te worden voldaan en verwerkt in de jaarrekening op de laatst gelegen datum van de voltooiingsdatum en 31 oktober 2019.

Als de Beschikbaarheidsdatum later is dan 31 oktober 2019, wordt het Havenbedrijf Amsterdam N.V. met € 1,3 miljoen gecompenseerd voor ieder volledig kalenderjaar dat de Beschikbaarheidsdatum na 31 oktober 2019 ligt en met een

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen

evenredig gedeelte voor een deel van een volledig kalenderjaar dat de beschikbaarheidsdatum na 31 oktober 2019 ligt. De verwachte opleverdatum is momenteel januari 2022.

Fiscale eenheid

Havenbedrijf Amsterdam N.V. is hoofd van de Fiscale Eenheid voor de vennootschapsbelasting. Onder de Fiscale Eenheid vallen per 2019 de deelnemingen Bouw- en Handelmaatschappij "Hallum" B.V., Hallum Cruise B.V., Port of Amsterdam International B.V. en Port of Amsterdam Activities B.V.

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen verplichtingen

Ultimo 2019 bestaat een aantal meerjarige financiële verplichtingen jegens derden met betrekking tot erfpacht van terreinen, het onderhoud van het havengebied en infrastructuur en de interne bedrijfsvoering. Dit betreft meerjarige contracten voor onder andere niet afgekochte erfpachtregelingen, huur van kantoorpanden, lease van voertuigen, IT-diensten en reinigen wegen.

Het totaal aan verplichtingen bedraagt € 115,4 miljoen. Hiervan heeft € 25,5 miljoen een looptijd van 1-5 jaar en € 81,9 miljoen langer dan 5 jaar.

Met leveranciers is eveneens een aantal voorwaardelijke verplichtingen aangegaan in de vorm van raamovereenkomsten voor onder andere het beheer en onderhoud van het havengebied.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake investeringsverplichtingen

Ultimo 2019 is Havenbedrijf Amsterdam voor een bedrag van € 13,2 miljoen (2018: € 17,5 miljoen) aan verplichtingen jegens derden aangegaan voor de aanschaf en ontwikkeling van immateriële en materiële vaste activa.

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen activa

Havenbedrijf Amsterdam N.V. heeft langlopende huur- en erfpachtcontracten voor vastgoed, terreinen en kades afgesloten. De toekomstige minimale opbrengsten daarvan bedragen € 2.560 miljoen waarvan € 94 miljoen in het komende jaar.

In 2019 is een totaalbedrag van € 90 miljoen aan ontvangsten in de winst-en-verliesrekening verwerkt. De overeenkomsten hebben een looptijd van 20-50 jaar waarbij de opbrengst een vast bedrag per jaar is en jaarlijks wordt geïndexeerd.

Voorstel resultaatverwerking

Het nettoresultaat over 2019 bedraagt € 67,5 miljoen. De bestemming van het resultaat is ter besluitvorming aan de algemene vergadering.

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

13 Opbrengsten

	2019	2018
Huur en erfpacht	90.041.914	84.875.740
Zeehavengelden	61.591.670	57.223.266
Binnenhavengelden	6.884.951	7.470.131
Opbrengsten ligplaatsreserveringen	3.580.182	2.675.043
Overige opbrengsten	7.272.170	5.168.596
Totaal opbrengsten	169.370.887	157.412.776

Huur en erfpacht

De opbrengsten voor huur en erfpacht zijn toegenomen door nieuwe uitgiftes en reguliere prijsstijgingen. In 2019 is in totaal netto 17,2 hectare terrein uitgeven. In 2018 was dit 45,1 hectare. Grote havengebonden uitgiftes waarvoor door het Havenbedrijf ook een kade wordt aangelegd/danwel gerenoveerd waren Katoennatie, Commodity Centre Netherlands en Paro. Ook in het Atlaspark werden ten behoeve van de grootschalige logistiek diverse terreinen uitgegeven. Onder andere Fetim, en ontwikkelaars Delin en Borghese Real Estate. Tot slot is in de Minervahaven gestart met de bouw van een studentenhotel en worden er diverse panden ontwikkeld op reeds eerder uitgegeven posities.

Zeehavengelden

De opbrengsten uit zeehavengeld zijn in 2019 met € 4,6 miljoen toegenomen als gevolg van 6% stijging in de overslag, alsmede prijsindexaties. Het tonnage in droge bulk is toegenomen, met name door een stijging van 18% in de kolen ten opzichte van 2018. General Cargo is toegenomen met 28%, wat grotendeels toe te rekenen is aan toegenomen container-volumes. Deze toename is tevens terug te zien in het aantal aanlopen, dat tegen de langjarige trend in met 7,5% is toegenomen. Daar general cargo doorgaans op kleinere schepen wordt aangevoerd is de gemiddeld scheepsgrootte afgenomen. Door deze reden en het afgenomen aandeel van de 'relatief goedkope' kolen in het geheel is het zeehavengeld per overgeslagen ton met 1,6% toegenomen.

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

Binnenhavengelden / opbrengsten ligplaatsreserveringen

Het binnenhavengeld was over 2018 hoger dan 2019. De reden hiervoor was dat de waterstand in 2018 lager was ten opzichte van 2019. Het gevolg hiervan was dat binnenvaartschepen minder zwaar beladen konden worden en het aantal bezoeken hierdoor steeg. Een ander dempend effect is een verschuiving van de opbrengsten uit Binnenhavengeld naar opbrengsten ligplaatsreserveringen. In 2019 wordt namelijk voor de riviercruise geen afzonderlijk binnenhavengeld meer betaald.

De opbrengsten uit ligplaatsreserveringen zijn in 2019 toegenomen als gevolg van vervroeging van het seizoen voor riviercruises (opbrengsten vanaf maart) wat resulteert in meer aanlopen in 2019. Vorig jaar startte het riviercruise seizoen in april.

Overige opbrengsten

De overige opbrengsten betreffen voornamelijk opbrengsten uit het Havenafvalplan (€ 2,4 miljoen), een vergoeding voor het beheer en onderhoud van de gebieden die onder het Ontwikkelbedrijf Gemeentelijk Amsterdam vallen (€ 0,5 miljoen) en de walstroom opbrengsten (€ 0,8 miljoen).

14 Personeelslasten

	2019	2018
Lonen en salarissen	24.861.108	23.377.021
Sociale lasten en pensioenlasten	7.660.888	7.099.571
Overige personeelslasten	4.233.335	3.917.289
	36.755.331	34.393.881

Op de lonen en salarissen is een bedrag van € 1,3 miljoen in mindering gebracht als gevolg van doorbelaste lonen en salarissen (2018: € 1,2 miljoen).

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

De post lonen en salarissen is toegenomen door reguliere periodieke salarisstijgingen, een CAO verhoging van 3,25% en de stijging van het aantal FTE in 2019.

Sociale lasten en pensioenlasten	2019	2018
Sociale lasten	3.649.798	3.573.684
Pensioenlasten	4.011.090	3.525.887
Totaal sociale lasten en pensioenlasten	7.660.888	7.099.571

Aantal werknemers

Het aantal medewerkers van Havenbedrijf Amsterdam, berekend op fulltimebasis en uitgesplitst naar activiteiten, bedroeg ultimo jaar:

	2019	2018
Nautische activiteiten	163,2	162,6
Exploitatie haventerreinen en overhead	198,2	193,2
Totaal	361,4	355,8

Bezoldiging bestuurders

Het in 2019 van toepassing zijnde beloningsbeleid voor de directieleden van Havenbedrijf Amsterdam is in december 2018, op voorstel van de raad van commissarissen, vastgesteld door de aandeelhouder. Dit beloningsbeleid biedt een arbeidsvoorwaardenpakket, bestaande uit een vast basissalaris, een mogelijke variabele beloning en een bijdrage in de pensioenpremie. Het beloningsbeleid voor de directie is conform het vigerende gemeentelijk beloningsbeleid voor haar deelnemingen.

Naam	Aanvang termijn	Einde termijn	Vaste beloning	Variabele beloning	Bijdrage pensioenpremie	Totaal
K.J. Overtoom	06-12-2016	06-12-2020	167.240	–	21.047	188.287
M.R. de Brauw	01-11-2015	01-11-2023	151.105	–	20.615	171.720

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

Vaste beloning

De vaste beloning van de directieleden is in 2019 t.o.v. 2018 verhoogd. De genoemde bedragen zijn inclusief vakantiegeld en exclusief werkgeverspremies sociale verzekeringen.

Variabele beloning

Aan de leden van de statutaire directie kan een variabele beloning worden toegekend van maximaal 10% van het bruto salaris. Over het boekjaar 2019 is geen variabele bonus toegekend.

Pensioenkosten

De directieleden zijn deelnemer aan de pensioenregeling van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Hun pensioenregeling is gelijk aan de regeling voor de werknemers van het Havenbedrijf Amsterdam.

Bezoldiging commissarissen

Naam	Aanvang termijn	Einde termijn	2019	2018
K. van der Steenhoven	01-08-2016	01-08-2020	29.100	28.050
R.I. Doerga	03-05-2017	16-10-2019	16.166	18.700
J.F.J.M. de Haas	15-12-2015	08-12-2019	19.400	18.700
W.J. Maas	03-05-2017	03-05-2021	19.400	18.700
P.G. Stibbe	26-04-2018	16-10-2019	16.166	18.700
A.M. Magis	01-09-2019	23-10-2023	6.467	–
M.E.T. Pigeaud-Wijdeveld	01-09-2019	23-10-2023	6.467	–
			113.166	102.850

Per 1 september 2019 zijn Anne Marie Magis en Mieke Pigeaud-Wijdeveld door de aandeelhouder benoemd als commissaris bij Havenbedrijf Amsterdam N.V. Philip Stibbe en Ingrid Doerga hebben met ingang van 16 oktober 2019, om persoonlijke redenen, hun lidmaatschap van de raad van commissarissen beëindigd. De vergoeding voor de leden van de raad van commissarissen is gerelateerd aan het algemeen bezoldigingsmaximum WNT 2019. Voor de leden betekent dit 10% van de algemene WNT-norm in 2019. Voor de voorzitter is dit 15%.

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

15 Afschrijvingen

	2019	2018
Afschrijvingen immateriële vaste activa	353.977	190.253
Afschrijvingen materiële vaste activa	23.618.950	21.528.770
Totaal afschrijvingen	23.972.927	21.719.023

Onder de afschrijvingen op materiële vaste activa is tevens een boekverlies op desinvesteringen ad € 1,1 miljoen verantwoord (2018: € 0,2 miljoen). Dit betreft met name de afboeking van de boekwaarde van steigers aan de De Ruyterkade welke zijn vervangen.

16 Overige bedrijfskosten

	2019	2018
Huisvestingskosten	3.049.023	2.616.288
Beheer- en onderhoudskosten	7.154.539	6.418.017
ICT-kosten	6.791.690	6.051.851
Milieu en Ruimte	9.073.436	3.609.071
Communicatie, Marketing en Acquisitie	3.748.987	2.827.135
Huur- en erfpachtkosten	2.027.052	2.285.012
Onderzoek- en advieskosten	3.029.485	2.099.309
Overige kosten	4.997.941	2.949.097
Totaal overige bedrijfskosten	39.872.152	28.855.771

De toename van de huisvestingskosten wordt mede veroorzaakt door de energiekosten van het pand aan de Koprweg (Fetim) ad € 0,2 miljoen.

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

De toename in beheer- en onderhoudskosten wordt voornamelijk veroorzaakt door meer onderhoud aan kademuren (€ 0,2 miljoen), de reiniging en onderhoud van wegen (€ 0,3 miljoen) en het onderhoud aan de bedrijfsgebouwen (€ 0,2 miljoen).

De kosten voor milieu en ruimte zijn in 2019 voornamelijk hoger door een dotatie aan de voorziening bodemsaneringen ad € 6 mln.

De toename van de kosten voor onderzoeken en adviezen wordt voornamelijk veroorzaakt door kosten voor oprichting van een veiligheidshuis (€ 0,2 miljoen), kosten voor de nieuwe strategische investeringsagenda (€ 0,2 miljoen) en kosten voor de aanleg van plug & play (€ 0,2 miljoen). Ook is dit jaar een agile programma gestart (€ 0,1 miljoen).

Onder de overige kosten zijn de kosten voor aanleg van een busbaan (€ 1,1 miljoen) alsook de bijdrage aan de bouw van de Gezamenlijke Brandweer Amsterdam (€ 0,6 miljoen) verantwoord.

Honoraria externe accountant

De specificatie van de honoraria van de externe accountant Ernst & Young Accountants LLP luidt als volgt:

	2019	2018
Controle van de jaarrekening	160.000	160.000
Overige controle opdrachten	3.900	3.900
Overige niet-controle opdrachten	5.082	13.260
Totaal	168.982	177.160

Havenbedrijf Amsterdam heeft de totale honoraria van de externe accountant, die betrekking hebben op het boekjaar 2019, als kosten in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

17 Financiële baten en lasten

	2019	2018
Rentebaten	987.800	696.543
Rentelasten	-82.100	-41.629
Totaal financiële baten en lasten	905.700	654.914

Rentebaten	2019	2018
Rente op uitstaande leningen	765.404	509.851
Rente wegens uitgestelde betaling debiteuren	222.396	186.692
	987.800	696.543

Rentelasten	2019	2018
Rente kredietfaciliteit	20.776	6.669
Rente personeelsvoorzieningen	49.920	29.283
Rente wegens te late betaling crediteuren	11.404	5.677
	82.100	41.629

18 Belastingen

	2019	2018
Belastingen uit huidig boekjaar	-9.419.958	-6.739.658
Belastingen uit voorgaande boekjaren	-34.854	755.080
Mutatie belastinglatentie	6.168.035	-50.548.728
	-3.286.777	-56.533.306

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

	%	%
Effectieve belastingtarief	4,80	77,30
Toepasselijke belastingtarief	25,00	25,00

De aanpassingen in verband met belastingen vorige boekjaren (€ 34.854) heeft betrekking op het verschil tussen de verwerkte verschuldigde vennootschapsbelasting 2017 en 2018 en de ingediende en in te dienen aangiften over 2017 en 2018.

Mutatie belastinglatentie 2019

Realisatie tijdelijke verschillen in boekjaar	-8.087.302
Wijziging latentie i.v.m. daling belastingtarieven vanaf 2020	14.255.337
Totaal	6.168.035

De effectieve belastingdruk in 2019 wijkt significant af van de effectieve belastingdruk in 2018. Dit wordt met name veroorzaakt door een herwaardering van de latente belastingvordering uit hoofde van gewijzigde vennootschapsbelasting-tarieven. De latente belastingvordering per ultimo 2019 is berekend op basis van de door het kabinet in december 2019 vastgestelde vennootschapsbelastingtarieven voor 2020 en verder. Het voor 2020 vastgestelde tarief bedraagt 25% (was: 22,5%), het tarief vanaf 2021 bedraagt 21,7% (was: 20,5%). Als gevolg van deze tariefwijzigingen is de latente belastingvordering in 2019 verhoogd met € 14,3 miljoen (in 2018: verlaagd met € 50,5 miljoen).

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

De aansluiting tussen het nominale (top)belastingtarief en het effectieve belastingtarief volgens de winst-en-verliesrekening is als volgt:

	2019 in %	2018 in %
Nominaal tarief	25,0	25,0
Niet aftrekbare kosten en fiscale bijtellingen	0,1	–
Correctie af te dragen belasting voorgaand jaar	–	–1,0
Aanvulling activering latente belastingvordering wegens aanpassing fiscale openingsbalans 1-1-2017	–	–17,2
Mutatie latente belastingvordering wegens wijziging toekomstige belastingtarieven	–20,3	70,5
Effectief tarief	4,8	77,3

19 Resultaat deelnemingen

	2019	2018
Resultaat Hallum B.V.	169.321	63.685
Resultaat Hallum Cruise B.V.	118.955	818.826
Resultaat RON N.V.	858.000	491.858
Totaal resultaat deelnemingen	1.146.276	1.374.369

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

Gebeurtenissen na balansdatum:

De ontwikkeling van het Corona (Covid-19) virus in het 1e kwartaal in 2020 heeft aanzienlijke impact op de mondiale industrie, nationale economieën komen naar het zich laat aanzien in een recessie terecht, die vergelijkbaar is met de recessie uit 2008. Voor Nederland wordt voor 2020 een economische krimp verwacht. Voor de Duitse economie, een belangrijke afzetmarkt, wordt tevens voor 2020 een krimp verwacht. Het wegvallen van de vraag in verschillende sectoren gaat waarschijnlijk invloed hebben op de overslag van verschillende stromen in de haven. Wanneer industrieën voor langere tijd stil komen te liggen gaan bedrijfsactiviteiten in de haven mogelijk stil vallen en dan is het de vraag in hoeverre klanten aan hun verplichtingen kunnen blijven voldoen. De volledige impact van Corona (Covid-19) op het haventransport en de marktsituatie kan op dit moment niet goed worden ingeschat.

Havenbedrijf Amsterdam monitort de ontwikkelingen in deze situatie en implementeert en volgt de richtlijnen en maatregelen van de Wereldgezondheidsorganisatie, het RIVM, de Nederlandse overheid en de Port Health Authority op waarbij Havenbedrijf Amsterdam vitale bedrijfsonderdelen zoveel als mogelijk operationeel houden. Alle zeevaart levert een 'Medical Declaration of Health (MDH) aan. Indien er mensen aan boord ziek zijn wordt in overleg met de GGD actie ondernomen. Medewerkers in de operatie hebben zo min als mogelijk fysieke wachtwissels en er worden geen externen op het HOC, TCC en de sluisen toegelaten. De medewerkers die niet in de operatie werkzaam zijn werken vanuit huis. Daarnaast zijn scenario's uitgewerkt die ingezet kunnen worden bij een toename van het aantal besmettingen. Een opgezet crisisteam bespreekt dagelijks de risico's en te nemen acties binnen de organisatie.

De crisis als gevolg van de COVID-19 uitbraak raakt de deelnemingen van Port of Amsterdam op vele fronten. De negatieve financiële impact voor Port of Amsterdam lijkt op dit moment met name veroorzaakt te worden doordat Port of Amsterdam het te verwachten verlies moet dekken van Passenger Terminal Amsterdam (PTA). PTA zal zeer waarschijnlijk over 2020 verlies maken als gevolg van de recente beslissing dat tot nader order geen cruise schepen naar Amsterdam mogen komen.

Per datum van de jaarrekening zijn er geen bedrijfsonderdelen die stilstaan. Er zijn per heden geen materiële gebeurtenissen na balansdatum voor het havenbedrijf die effect hebben op de interpretatie van het jaarverslag en/of de operationele en financiële prestaties van het Havenbedrijf en haar deelnemingen. Er worden geen ingrijpende aanpassingen verwacht op het personeelsbestand en op de investeringsagenda.

Tekenblad

Amsterdam, 24 maart 2020
Havenbedrijf Amsterdam N.V.:

w.g. K.J. (Koen) Overtoom
Algemeen directeur

w.g. A.H. (Alexander) Kousbroek RA
Financieel directeur a.i.

Amsterdam, 24 maart 2020
Ondertekening commissarissen:

w.g. K. (Koos) van der Steenhoven
Voorzitter

w.g. M.E.T. (Mieke) Pigeaud-Wijdeveld

w.g. J.F.J.M. (Jeroen) de Haas

w.g. W.J. (Willemijn) Maas

w.g. A.M. (Anne Marie) Magis

Overige gegevens

Statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst

Het dividendbeleid, zoals in 2013 bij verzelfstandiging in artikel 9 van de Havenovereenkomst werd vastgelegd, is op 9 januari 2018 gewijzigd. In de statuten van het Havenbedrijf Amsterdam N.V. is nu een bepaling opgenomen dat voortaan het dividendbeleid, op voorstel van raad van commissarissen en directie, wordt vastgesteld door de aandeelhouder.

Hiermee is artikel 9 van de Havenovereenkomst komen te vervallen.

Het door de aandeelhouder vastgestelde dividendbeleid volgt idealiter de vierjaarstermijn van het strategisch plan van Havenbedrijf Amsterdam. Het huidige dividendbeleid is door de aandeelhouder vastgesteld voor de periode 2017 – 2021.

Uitgangspunten van het beleid voor het bepalen van het dividend zijn de continuïteit van de vennootschap en een robuuste kapitaalstructuur. Er dient voldoende ruimte te zijn om te investeren, waarbij de investeringsagenda van het strategisch plan 2017-2021 het uitgangspunt is. Het beleid biedt voldoende ruimte voor een inhoudelijke afweging tussen de investeringsagenda en de hoogte van het dividend.

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders en de directie van Havenbedrijf Amsterdam N.V.

Verklaring over de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Havenbedrijf Amsterdam N.V. te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Havenbedrijf Amsterdam N.V. op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

- balans per 31 december 2019;
- winst-en-verliesrekening over 2019;
- kasstroomoverzicht over 2019;
- grondslagen van waardering en resultaatbepaling;
- toelichting op de balans;
- niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen; en
- toelichting op de winst-en-verliesrekening.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie *Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening*.

Wij zijn onafhankelijk van Havenbedrijf Amsterdam N.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van ontwikkelingen omtrent Corona virus (COVID-19)

De ontwikkelingen rondom het Corona virus (COVID-19) hebben grote invloed op de gezondheid van mensen en onze samenleving en daarbij ook op de operationele en financiële prestaties van organisaties en de beoordeling van de mogelijkheid om de continuïteit te handhaven. De jaarrekening en de daarbij behorende controleverklaring zijn een momentopname en de situatie verandert van dag tot dag. De invloed van deze ontwikkelingen op Havenbedrijf Amsterdam N.V. is uiteengezet in de financiële resultaten paragraaf onder sectie Corona (Covid-19)

virus op pagina 43, in de risicomanagement paragraaf in de sectie liquiditeitsrisico op pagina 61 en in de toelichting opgenomen bij de gebeurtenissen na balansdatum op pagina 121.

Wij vestigen de aandacht op deze uiteenzettingen in de financiële resultaten paragraaf op pagina 43, de risicomanagement paragraaf op pagina 61 en in de toelichting opgenomen bij de gebeurtenissen na balansdatum op pagina 121.

Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aanpak.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag; en
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Overige gegevens

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

Overige gegevens

- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de audit commissie onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 24 maart 2020

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. M.H. de Hair RA

GRI-tabel

Categorie	Standaard	Verwijzing 2019	Toelichting 2019
Organisatieprofiel	102-01 Naam van de organisatie	Titelblad Colofon	
	102-02 Voornaamste merken, producten en/of diensten	Visie en missie Waardecreatie	
	102-03 Locatie van het hoofdkantoor van de organisatie	Waardecreatie: ons werkgebied Colofon	
	102-04 Aantal landen waarin de onderneming opereert	Waardecreatie: ons werkgebied	
	102-05 Eigendomsstructuur en de rechtsvorm	Governance	
	102-06 Afzetmarkten (geografische verdeling, sectoren die worden bediend en soorten klanten/begunstigden)	Visie en missie Onze omgeving Strategie Waardecreatie	
	102-07 Omvang van de verslaggevende organisatie	Visie en missie Onze omgeving Onze medewerkers Jaarrekening Bijlage 1	
	102-08 Samenstelling medewerkersbestand	Onze medewerkers	102-8b en 102-8e, Port of Amsterdam heeft geen werknemers buiten de regio Amsterdam gestationeerd en geen seizoensgebonden werknemers.
	102-09 Beschrijving waardeketen	Visie en missie Strategie Waardecreatie	
	102-10 Significante veranderingen tijdens de verslagperiode: Omvang, structuur, eigendom of leveringsketen van de organisatie	Verslag van RvC	Wijziging in samenstelling rvc in verband met continuïteit; Ingrid Doerga en Philip Stibbe hebben plaatsgemaakt voor Mieke Pigeaud Wijdeveld en Anne Marie Magis.
	102-11 Voorzorgsprincipe	Risicomanagement	

GRI-tabel

Categorie	Standaard	Verwijzing 2019	Toelichting 2019
	102-12 Onderschreven extern ontwikkelde economische, milieu gerelateerde en sociale handvesten, principes of andere initiatieven	Over dit jaarverslag	
	102-13 Lidmaatschappen van verenigingen en nationale en internationale belangenorganisaties	Bijlage 2	
Strategie	102-14 Verklaring van de hoogste beslissingsbevoegde over de relevantie van duurzame ontwikkeling voor de organisatie en haar strategie	Voorwoord	
Ethiek en integriteit	102-16 Waarden, principes, standaarden en gedragsnormen van de organisatie	Onze medewerkers Governance	
Governance	102-18 Bestuursstructuur van de organisatie	Governance	
Stakeholder-betrokkenheid	102-40 Belanghebbenden die betrokken zijn bij de organisatie	Onze omgeving Over dit jaarverslag Bijlage 5	
	102-41 Percentage medewerkers dat onder een cao valt	Onze medewerkers	
	102-42 Inventarisatie en selectie van de betrokken belanghebbenden	Onze omgeving Bijlage 5	
	102-43 Aanpak van betrekken van belanghebbenden	Onze omgeving Bijlage 5 Bijlage 6	

GRI-tabel

Categorie	Standaard	Verwijzing 2019	Toelichting 2019
Verslaggeving	102-44 De belangrijkste onderwerpen en vraagstukken die uit overleg met belanghebbenden naar voren zijn gekomen en hoe de organisatie hierop heeft gereageerd	Onze omgeving Strategie Waardecreatie Bijlage 5	
	102-45 Entiteiten die zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening	Jaarrekening Bijlage 1	
	102-46 Proces voor bepalen inhoud en afbakening jaarverslag	Onze omgeving Over dit jaarverslag Bijlage 6	
	102-47 Overzicht van materiële onderwerpen t.b.v. het bepalen van de inhoud van verslag	Onze omgeving Bijlage 6	
	102-48 Herformuleringen van in eerdere jaarverslagen verstrekte informatie	Over dit jaarverslag	Er zijn geen herformuleringen t.o.v. eerder verstrekte jaarverslagen van toepassing.
	102-49 Veranderingen in de rapportage	Over dit jaarverslag Bijlage 6	
	102-50 Verslagperiode	Over dit jaarverslag	
	102-51 Datum van het meest recente verslag	Over dit jaarverslag	
	102-52 Verslaggevingscyclus	Over dit jaarverslag	
	102-53 Contactinformatie	Over dit jaarverslag	
	102-54 Vermelding in de tekst dat er wordt gerapporteerd volgens GRI-richtlijnen	Over dit jaarverslag	
	102-55 GRI-Referentietabel	GRI-tabel	
	102-56 Beleid en huidige praktijk met betrekking tot het verkrijgen van externe assurance van het verslag	Over dit jaarverslag	

GRI-tabel

Thema	Standaard	Verwijzing 2019	Toelichting 2019
Milieu en leefomgeving	103-1 Toelichting op de materialiteit en afbakening	Onze omgeving Resultaten Bijlage 6	
	103-2 Managementbenadering	Onze omgeving Strategie Bijlage 6	
	103-3 Evaluatie van de managementbenadering	Onze omgeving Strategie Bijlage 6	
	203-1 Ontwikkeling, (verwachte) impact en aard van investeringen in infrastructuur en diensten	Voorwoord Onze omgeving Strategie Waardecreatie Resultaten Risicomanagement Verslag RvC Jaarrekening	
	203-2 Inzicht in en beschrijving van significante indirecte economische gevolgen	Voorwoord Onze omgeving Strategie Waardecreatie Resultaten Risicomanagement Verslag RvC Jaarrekening	

GRI-tabel

Thema	Standaard	Verwijzing 2019	Toelichting 2019
	302-1 Energieverbruik in de organisatie	Over dit jaarverslag	Omissie voor 302-1d, deze informatie is niet van toepassing.
	302-4 Energiebesparing	Kerncijfers Strategie Resultaten Over dit jaarverslag	
	305-1 Directe emissie van broeikasgassen (scope 1)	Over dit jaarverslag	
	305-2 Indirecte emissie van broeikasgassen door opwekking van elektriciteit (scope 2)	Over dit jaarverslag	
	305-7 Andere significante luchtmissies naar type en gewicht	Onze omgeving	Omissie voor 307-2a, informatie niet beschikbaar voor iii t/m vii omdat deze informatie niet wordt gemeten.
	413-1 Impact bedrijfsvoering op de directe omgeving	Voorwoord Visie en misie Onze omgeving Strategie Waardecreatie Resultaten Verslag RvC	
	413-2 Significat en potentieel risico van bedrijfsactiviteiten op de directe omgeving	Risicomanagement	

GRI-tabel

Thema	Standaard	Verwijzing 2019	Toelichting 2019
Schone en veilige scheepvaart	103-1 Toelichting op de materialiteit en afbakening	Onze omgeving Resultaten Bijlage 6	
	103-2 Managementbenadering	Onze omgeving Strategie Bijlage 6	
	103-3 Evaluatie van de managementbenadering	Onze omgeving Strategie Bijlage 6	
	306-3 Totaal aantal en volume van significante lozingen	Resultaten Bijlage 4	Omissie voor 306-3bi, 306-3bii en 306-3c, deze informatie is niet beschikbaar.
	403-1 Management voor gezondheid en veiligheid op het werk	Onze omgeving Resultaten	
Ruimte intensivering	103-1 Toelichting op de materialiteit en afbakening	Onze omgeving Resultaten Bijlage 6	
	103-2 Managementbenadering	Onze omgeving Strategie Bijlage 6	
	103-3 Evaluatie van de managementbenadering	Onze omgeving Strategie Bijlage 6	
	Port of Amsterdam criteria	Onze omgeving Resultaten Risicomanagement	

GRI-tabel

Thema	Standaard	Verwijzing 2019	Toelichting 2019
Energietransitie en circulaire economie	103-1 Toelichting op de materialiteit en afbakening	Onze omgeving Resultaten Bijlage 6	
	103-2 Managementbenadering	Onze omgeving Strategie Bijlage 6	
	103-3 Evaluatie van de managementbenadering	Onze omgeving Strategie Bijlage 6	
	Port of Amsterdam criteria	Voorwoord Onze omgeving Strategie Resultaten	
Logistiek en bereikbaarheid	103-1 Toelichting op de materialiteit en afbakening	Onze omgeving Resultaten Bijlage 6	
	103-2 Managementbenadering	Onze omgeving Strategie Bijlage 6	
	103-3 Evaluatie van de managementbenadering	Onze omgeving Strategie Bijlage 6	
	Port of Amsterdam criteria	Voorwoord Visie en missie Onze omgeving Strategie Resultaten Risicomanagement	

GRI-tabel

Thema	Standaard	Verwijzing 2019	Toelichting 2019
Transparantie	103-1 Toelichting op de materialiteit en afbakening	Onze omgeving Bijlage 6	
	103-2 Managementbenadering	Onze omgeving Bijlage 6	
	103-3 Evaluatie van de managementbenadering	Onze omgeving Bijlage 6	
	Port of Amsterdam criteria: Score Transparantiebenchmark	Onze omgeving	
Stakeholder- betrokkenheid	103-1 Toelichting op de materialiteit en afbakening	Onze omgeving Bijlage 6	
	103-2 Managementbenadering	Onze omgeving Bijlage 6	
	103-3 Evaluatie van de managementbenadering	Onze omgeving Bijlage 6	
	Port of Amsterdam criteria	Onze omgeving Bijlage 5 GRI Tabel: 102-40 t/m 102-44	

Bijlage 1

Overzicht van deelnemingen

	Deelneming
Bouw en Handelsmaatschappij Hallum B.V.	100%
Port of Amsterdam Activities B.V.	100%
Port of Amsterdam International B.V.	100%
Windpark Ruigoord B.V.	50%
Sail Event Partners C.V.	47,5%
Hafen Duisburg Amsterdam B mbH	34%
Portbase B.V.	25%
Mainport Innovation Fund II B.V.	24,25%
Bin2Barrel Holding B.V.	10%
Hallum Cruise B.V.	100%
Waterkant B.V.	100%
Waterkant C.V.	100%
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij N.V.	33,33%
Hydroports	33,33%

Bijlage 2

Overzicht van strategische partnerships en lidmaatschappen

Port of Amsterdam sluit partnerships en lidmaatschappen af om met deze partners de doelen te bereiken.

AIVP (The worldwide network of port cities)

Amports

Amsterdam Airport Area

Amsterdam Cruise Port

Amsterdam IJmuiden Offshore Ports (AYOP)

Amsterdam Logistics Board

Bestuursplatform Noordzeekanaalgebied (NZKG)

Bettercoal

Branche Organisatie Zeehavens (BOZ)

Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied

Eigen Vervoerders Organisatie (EVO)

Emma at Work

European Sea Ports Organisation (ESPO)

Hydroports

International Association of Ports and Harbors (IAPH)

International Harbour Masters Association (IHMA)

Nederland Distributieland (NDL)

Nederland Maritiem Land (NML)

Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA)

Network Council Amsterdam Economic Board

Pantar

Warmte Koude programma MRA

Bijlage 3 en 4

Overslagcijfers per ladingstroom

Overslagcijfers per ladingstroom	2019	2018*
Overslag olieproducten in Amsterdam (in mln. ton)	47,0	44,6
Overslag agribulk in Amsterdam (in mln. ton)	7,9	8,3
Overslag steenkolen in Amsterdam (in mln. ton)	15,6	13,1
Overslag overige droge bulk in Amsterdam (in mln. ton)	10,5	10,3
Overslag overige natte bulk in Amsterdam (in mln. ton)	3,0	2,8
Overslag containers in Amsterdam (in mln. ton)	1,2	1,1
Overslag Ro/Ro en overig stukgoed in Amsterdam (in mln. ton)	1,5	2,1
Overslag containers (in TEU)	114.579	108.270

* Na correctie.

Lozingen

In 2019 zijn er bij Divisie Havenmeester vierendertig waterverontreinigingen gedetecteerd dan wel gemeld, tegen zeventien in 2018.

Locatie	2019	Eindtotaal
01 West Sluis IJmuiden	4	4
04 NZK Sluis Houtrak	1	1
05 Havens Beverwijk	2	2
07 Cluster Amerikahaven	7	7
08 Cluster Westhaven	5	5
09 Cluster Oliehavens	5	5
10 Cluster Mercurius-/Coenhaven	6	6
11 Cluster Centrum	2	2
12 Cluster Oostelijk havengebied	2	2
Eindtotaal	34	34

Bijlage 5

Identificatie stakeholders

Twee jaarlijks bepaalt Port of Amsterdam samen met belanghebbende wat de meest materiele thema's zijn. Dit doen wij door vanuit ons eigen standpunt maar ook vanuit stakeholder perspectief te kijken naar de wereld om ons heen en wij betrekken stakeholders zelf. Wij hebben 9 verschillende stakeholdergroepen geïdentificeerd:

- **Overheden:** gemeenten, provincies, ministeries, overheidsorganisaties en de Europese Gemeenschap. Zowel op ambtelijk als op politiek niveau, inclusief de mandaatgevers van de Divisie Havenmeester;
- **Strategische partners:** partners waarmee een samenwerking in een overeenkomst is vastgelegd om (gezamenlijke) ambities te realiseren;
- **Leveranciers:** partijen die diensten of goederen leveren aan Port of Amsterdam;
- **Kennisinstellingen:** onderzoeksinstituten, hogescholen en universiteiten;
- **Maatschappelijke organisaties:** organisaties met een maatschappelijke doelstelling;
- **Media:** journalistieke organisaties en opinieleiders;
- **Klanten:** bedrijven die gevestigd zijn of overwegen zich te vestigen in het Amsterdamse havengebied of in de havenregio. Bedrijven die goederen op- en overslaan, vervoeren, produceren, diensten verlenen of nieuwe diensten ontwikkelen en gebruikers van de vaarwegen in ons beheer;
- **Omwonende:** particulieren en organisaties die rondom de Amsterdamse haven zijn gehuisvest;
- **Port of Amsterdam:** van medewerkers tot raad van commissarissen en onze aandeelhouder, de gemeente Amsterdam.

Deze stakeholders zijn op initiatief en begeleiding van de afdeling Communicatie en een gespecialiseerd extern bureau geïdentificeerd. In 2015 zijn deze stakeholdergroepen voor het eerst bepaald als onderdeel van onze contentstrategie. Wij bekijken deze selectie van stakeholdergroepen elke twee jaar kritisch. Zo blijven wij op de juiste manier in contact met onze omgeving.

Al onze stakeholders zijn belangrijk voor ons en wij vinden het essentieel om te weten wat voor hen relevante onderwerpen zijn. Daarnaast hechten wij waarde aan onze eigen visie op onze impact, rol, toekomst en strategie. Zo borgen wij een 'van buiten naar binnen' - en 'van binnen naar buiten' - perspectief op de organisatie.

Bijlage 5

Wij staan op diverse manieren in contact met onze stakeholders (zie hoofdstuk 'Onze omgeving' voor meer informatie). Zo gaan wij elke twee jaar in gesprek met onze stakeholders. Dit zijn open en informele gesprekken met een vertegenwoordiger uit elke groep, die we samen met het directieteam selecteren aan de hand van een rondvraag in de organisatie.

Tijdens deze constructieve gesprekken hebben wij het over verschillende vragen: wat doen wij goed, wat kunnen wij beter doen, welke kansen en risico's zijn er? We vragen ook door: anticiperen wij hier juist op? Verder willen we weten van onze stakeholders hoe zij naar Port of Amsterdam kijken en of ze vinden dat we wij onze rol pakken.

Verder is er altijd ruimte voor de stakeholders om zelf onderwerpen aan te kaarten. Aan het einde van elk gesprek vragen wij onze gesprekspartner om thema's scores te geven. Dat is van belang voor onze materialiteitsanalyse.

Bijlage 5

Hieronder een overzicht van de stakeholdergroepen met een toelichting.

Stakeholdersgroep	Voorbeeld van structurele dialogen	Voorbeelden van besproken thema's	Specifiek besproken issues	Verwachtingen en belangen
Overheden	Enkele keren per jaar zijn er bijeenkomsten met verschillende samenwerkingsverbanden zoals de Industrietafel Noordzeekanaalgebied, het Bestuursplatform Noordzeekanaalgebied en de Brancheorganisatie Nederlandse Zeehavens (BOZ)	Energietransitie (CCUS, synthetische kerosine, biobrandstoffen), transitie naar circulaire economie (biobased en verwerking stadsafval), digitalisering, innovatie, veranderende politieke omstandigheden op internationaal vlak (Brexit, China, VS), spoorwegverbindingen, lokale thema's zoals havenstad, cruise	AEB, stikstofproblematiek, schone scheepvaart, klimaatakkoord	Overheden op alle niveau's hebben invloed op wat in de haven gebeurt. In overleg blijven met overheidsstakeholders is van groot belang om voldoende fysieke en milieuruimte voor havenactiviteiten te behouden
Strategische Partners	Wij hebben zitting in meerdere overleggen met Strategische Partners. Zo hebben we ons samen met partners ingezet om de transitie naar schonere energie te versnellen	<ul style="list-style-type: none"> ● Partnerships ● Logistiek en bereikbaarheid ● Duurzame haven 	Project Neptunes samen met Port of Rotterdam en tien andere grote internationale havens om geluidsoverlast scheepvaart in kaart te brengen en terug te dringen	Huidige strategische partners verwachten van ons dat het aantal nieuw aan te sluiten partners zal uitbreiden want zij hebben belang bij een snelle transitie naar schonere energie

Bijlage 5

Stakeholdersgroep	Voorbeeld van structurele dialogen	Voorbeelden van besproken thema's	Specifiek besproken issues	Verwachtingen en belangen
Leveranciers	<ul style="list-style-type: none"> ● Marktconsultaties om de haalbaarheid van doelstellingen, de scope, de specificaties en de inkoopstrategie te bepalen voor opdrachten om in de markt te zetten ● Inkooptrajecten voor opdrachten ten behoeve van de bedrijfsvoering als voor projecten ● Contract- en leveranciersmanagement 	<ul style="list-style-type: none"> ● Duurzame bedrijfsvoering ● Milieu en leefomgeving ● Energietransitie en circulaire economie ● Innovatie ● Verantwoorde handelsketen ● Duurzame haven 	<ul style="list-style-type: none"> ● Diverse marktconsultaties en inkooptrajecten om de inkoopstrategie te bepalen voor onder meer de ontwikkeling van het nieuwe circulaire directievaartuig, de nieuwbouw van Prodock 2.0, het circulaire fietspad aan de Aziëhavenweg, de emissie-inventarisatie in het havengebied, de ombouw van patrouillevaartuigen naar hybride elektrische voortstuwing et cetera ● Actief met partijen in gesprek om hun dienstverlening aan het Port of Amsterdam te verbeteren 	<ul style="list-style-type: none"> ● Door in dialoog te gaan met marktpartijen voorafgaand en tijdens inkoopprocedures komen we tot succesvolle inkoopstrategieën en een goed aanbod voor onze inkoopbehoefte ● Marktpartijen begrijpen onze vraag beter en wij zijn beter op de hoogte van marktontwikkelingen en oplossingen ● Met actief contract- en leveranciersmanagement kunnen wij ervoor zorgen dat afspraken worden nagekomen en leveranciers zich ontwikkelen, zodat zij (blijvend) bijdragen aan de organisatiedoelstellingen van Port of Amsterdam

Bijlage 5

Stakeholdersgroep	Voorbeeld van structurele dialogen	Voorbeelden van besproken thema's	Specifiek besproken issues	Verwachtingen en belangen
Kennisinstututen	Samenwerking met het Centrum Wiskunde en Informatica, de Vrije Universiteit en de Hogeschool van Amsterdam, met het cluster IT voor IT-gerelateerde zaken en het cluster mainportlogistiek voor logistieke zaken	Cluster IT, logistieke zaken en digitale havenontwikkeling	Er worden gemiddeld ongeveer drie opdrachten per jaar uitgezet, variërend van stages tot afstudeeropdrachten en literatuuronderzoeken	<ul style="list-style-type: none"> ● De verwachting is dat de bestaande samenwerkingen met kennisinstututen verder worden geformaliseerd ● Het belang voor kennisinstututen is om een doorgaande leerlijn te ontwikkelen ● Wij krijgen de kans werkplekken aan studenten aan te bieden en het leren en werken in de haven te promoten
Maatschappelijke organisaties	Met ons partnership met Stichting Natuur & Milieu voeren we ongeveer vier keer per jaar een gesprek, om te bekijken hoe we elkaar kunnen helpen	Over circulaire economie in het Amsterdams havengebied, over kansen en over zaken die minder goed gaan op het gebied van natuur en milieu	De visie van Natuur & Milieu op chemische recycling van plastics in het havengebied	Het is van belang om in gesprek te blijven met relevante maatschappelijke organisaties en de verwachting is dat dit vaker gaat plaatsvinden
Media	Er vinden regelmatig gesprekken plaats over verschillende thema's met vertegenwoordigers van de media	<ul style="list-style-type: none"> ● Milieu en leefomgeving ● Energietransitie en circulaire economie ● Logistiek en bereikbaarheid ● Verantwoorde handelsketen 	In 2019 zijn er diverse informatieaanvragen uit de media binnengekomen bij onze woordvoering, die daar per aanvraag op heeft gereageerd	<ul style="list-style-type: none"> ● De verwachting is dat de aandacht in de media zich op dezelfde voet zal voortzetten ● Ons belang is om ons via de media te laten zien waar Port of Amsterdam voor staat en welke toegevoegde waarde wij voor de stad hebben

Bijlage 5

Stakeholdersgroep	Voorbeeld van structurele dialogen	Voorbeelden van besproken thema's	Specifiek besproken issues	Verwachtingen en belangen
Klanten	<ul style="list-style-type: none"> ● Structurele overleggen met binnenvaartbranches ● Twee bijeenkomsten over het thema 'spoor' ● Evenement over logistiek ● Event voor riviercruiseklanten ● Jaarlijkse strategiesessie met klanten ● Agentendiner met agenten en terminals ● Meerdere bijeenkomsten met bedrijven over de opslag van waterzuiveringsslib 	Klanttevredenheid verhogen en samen naar een beter resultaat	<ul style="list-style-type: none"> ● Verbetering Amsterdamse haven voor de binnenvaart ● Spoor en achterland ● Riviercruisestrategie gericht op betere faciliteiten (walstroom) en duurzaamheid (Green Award) ● Mogelijke overlast van opslag van waterzuiveringsslib 	De verwachting is dat klantbijeenkomsten georganiseerd blijven worden, want het is van belang om in contact te blijven met de klanten en te weten wat hun wensen zijn

Bijlage 5

Stakeholdersgroep	Voorbeeld van structurele dialogen	Voorbeelden van besproken thema's	Specifiek besproken issues	Verwachtingen en belangen
Omwonenden	<ul style="list-style-type: none"> • Communicatie via social media (webcare) • Elk kwartaal vindt een monitorbijeenkomst plaats met bewoners van de Suriname- en Sumatrakade samen met Stadsdeel Oost • Onderwerpen zijn onder andere overlast en handhaving binnenvaart • Met werknemer van bedrijf uit het havengebied gesproken over afval in de haven waaruit een port clean-up voortgekomen is 	Leefbaarheid en milieu	<ul style="list-style-type: none"> • Via social media is gecommuniceerd over diverse onderwerpen als stank- en geluidsoverlast 	De verwachting is dat de dialoog met omwonenden via social media verder zal toenemen en het is van belang om hier met aandacht op te reageren en de juiste boodschap af te geven.

Bijlage 5

Stakeholdersgroep	Voorbeeld van structurele dialogen	Voorbeelden van besproken thema's	Specifiek besproken issues	Verwachtingen en belangen
Ondernemingsraad	Mededelingen bestuurder ten aanzien van ontwikkelingen in de organisatie	<ul style="list-style-type: none"> ● Wijzigingen RvC ● Andere invulling rol en taak preventiemedewerker ● Veranderingen binnen de afdeling HR ● Herinrichting ISPS-toetsingsorganisatie ● Tussentijdse evaluatie vijfploegen-rooster ● Optimalisatie werkzaamheden Havenafvalstoffenplan ● Evaluatie reorganisatie Advies en Beleid van DHM ● Aanbevelingen uit medewerkersonderzoek 2018 ● Privacyreglement ● Aanstelling vertrouwenspersonen ● Roosterregels DHM (verruiming verlof) 	<ul style="list-style-type: none"> ● Wendbare organisatie (traject Berenschot) ● Strategische personeelsplanning ● Diversiteitsbeleid ● Duurzame inzetbaarheid, generatiepact 	De Ondernemingsraad verwacht op dezelfde voet de actuele issues aan te kaarten en te beoordelen en het belang van de medewerkers te blijven vertegenwoordigen

Bijlage 6

Bepaling Materialiteit

Wij bepalen onze materiele thema's tijdens een tweejaarlijks proces. In 2019 hebben wij opnieuw onze materiele thema's bepaald. De basis hiervoor vormden de onderwerpen die in 2018 geïdentificeerd zijn. Deze lijst met onderwerpen actualiseerden wij met behulp van verschillende analyses: een media-analyse, een peeranalyse, een trendanalyse en een reputatie-onderzoek.

Met de bevindingen van deze analyses actualiseren wij de lijst van thema's die ertoe doen:

Thema	Toelichting: Waarom houden wij ons met dit onderwerp bezig?	Niveau
Energietransitie en circulaire economie	Voor het Noordzeekanaalgebied is de Amsterdamse haven een belangrijke katalysator voor de energietransitie. Daarom zetten wij in op het stimuleren en versnellen van de energietransitie en een circulaire economie.	Port of Amsterdam, havengebied en keten
Milieu en leefomgeving	Als onderdeel van de Metropoolregio Amsterdam is de havenregio een druk en dichtbevolkt gebied waarin werken, wonen, recreëren en natuur met elkaar zijn gecombineerd. Daarom hebben wij als Port of Amsterdam een stevige ambitie op het gebied van duurzaamheid in en rond de haven geformuleerd. En wij willen onze belasting op het milieu minimaliseren, aandacht besteden aan flora en fauna op het land en in het water (biodiversiteit) en met oog voor onze directe omgeving.	Port of Amsterdam, havengebied en keten
Schone en veilige scheepvaart	Het Amsterdams havengebied is een belangrijk logistiek knooppunt voor de scheepvaart: zee-, binnenvaart en cruise. De scheepvaart is een van de meest vervuilende sectoren, daarom stimuleren wij de ontwikkeling van een schone scheepvaartsector.	Port of Amsterdam, havengebied en keten
Verantwoorde handelsketen	De Amsterdamse havenregio is een van 's werelds belangrijkste logistieke knooppunten waar internationale ladingstromen worden op- en overgeslagen. Sommige van deze ladingstromen gaan gepaard met ongewenste omstandigheden in de handelsketen voor mens en/of milieu. Daarom vinden wij dat wij ook een verantwoordelijkheid om als ketenpartner, voor zover onze invloed reikt, dit te helpen verbeteren.	Port of Amsterdam, havengebied en keten
Werk en kennis	In en rond de haven werken ruim 70.000 mensen en biedt de haven ruimte om te pionieren, te innoveren en te testen. De haven is daarmee een enorm belangrijke bron van werkgelegenheid en kennis voor de regio.	Port of Amsterdam, havengebied en keten
Digitale haven	Efficiënte logistieke verbeteringen in en rond het Amsterdams havengebied kunnen niet meer zonder een professionele digitale omgeving. Daarom willen wij de operatie efficiënt ondersteunen en onze klanten helpen om hun (logistieke) processen sneller, slimmer en schoner in te richten (hyperconnectiviteit).	Port of Amsterdam, havengebied en keten

Bijlage 6

Thema	Toelichting: Waarom houden wij ons met dit onderwerp bezig?	Niveau
Ruimte intensivering	De Metropoolregio Amsterdam groeit en daardoor worden ruimtelijke verdelingsvraagstukken voor industrie, wonen, werken en recreëren steeds complexer. Daarom moeten en willen wij zorgvuldig en kritisch omgaan met beschikbare ruimte en deze intensiever gebruiken.	Havengebied
Logistiek en bereikbaarheid	Goede bereikbaarheid van de haven is heel belangrijk voor de concurrentiepositie. Goederenvervoer moet zo efficiënt mogelijk via zee-, binnenvaart, trein of wegverkeer kunnen doorstromen. En ook het personenvervoer van en naar de haven. Daarom zetten wij ons in voor een optimale bereikbaarheid.	Havengebied en keten
Partnerships	Wij opereren in een speelveld met veel verschillende belanghebbenden. Daarom zoeken we de samenwerking graag op zodat we met partijen gezamenlijk waarde kunnen creëren en daarmee mede onze strategie weten te realiseren.	Port of Amsterdam, havengebied en keten
Voorkeurschaven	Wij willen een goede concurrentiepositie hebben en van waarde zijn voor de regio als industrieel cluster. Een goede reputatie is dan ook belangrijk voor ons. Wij bouwen aan een haven die waarde oplevert voor klanten en omgeving. Daarom zetten wij ons in voor een slimme, snelle, schone haven.	Havengebied en keten
Transparantie	Open en eerlijke communicatie over onze activiteiten en impact op onze omgeving is essentieel voor een goede relatie met onze stakeholders. Daarom proberen wij zo transparant mogelijk te zijn en open te communiceren.	Port of Amsterdam
Innovatiekracht	Wij willen anticiperen op en meebewegen met de veranderende wereld om ons heen. Wij willen wendbaar blijven en daarom stimuleren wij actief innovatie en nieuwe samenwerkings- en organisatievormen. Dit doen wij zowel met partners als binnen de eigen organisatie.	Port of Amsterdam, havengebied en keten
Stakeholderbetrokkenheid	Wij hebben te maken met uiteenlopende groepen belanghebbenden en daarom streven wij naar een structureel en open gesprek met hen, gebaseerd op gelijkwaardigheid en vertrouwen.	Port of Amsterdam, havengebied en keten
Toekomstbestendigheid	Wij willen toekomst bestendig zijn, daarom managen wij risico's en zorgen daarmee voor veerkrachtigheid van de organisatie. Het helpt ons om focus te brengen in de koers van onze organisatie zodat wij van waarde blijven, nu en in de toekomst.	Port of Amsterdam, havengebied en keten
Goed bestuur & leiderschap	Wij vinden leiderschap en degelijk bestuur met het oog op de toekomst en het behalen van ambities belangrijk. Daarom focussen wij ons op het behalen van lange termijn doelstellingen en zijn wij waar mogelijk een koploper.	Port of Amsterdam, havengebied en keten
Bedrijfsresultaat	Met elkaar en met onze partners werken wij hard om ambities te realiseren, doelstellingen te halen en waarde toe te voegen. Wij streven een maatschappelijk en financieel gezonde organisatie na, het draait niet enkel om financieel resultaat.	Port of Amsterdam, havengebied en keten

Bijlage 6

Na deze stap legden wij de lijst zowel intern als extern voor ter toetsing:

- Vind jij dat er onderwerpen ontbreken?
- Zie jij graag een aanpassing bij de toelichting?
- Welke score ken jij toe aan de onderwerpen?

Intern doen we dit bij collega's en ons directieteam. Wij ontvangen van de afdeling HR een lijst van medewerkers die een gebalanceerde weerspiegeling van onze organisatie vormen. Iedereen op deze lijst neemt anoniem deel en krijgt dezelfde context. Opmerkingen en aanvullingen worden door de afdeling Strategie & innovatie in overweging genomen. Dit jaar heeft dit proces niet geresulteerd in een aanpassing.

Na deze interne toetsing benaderen wij onze externe stakeholders. Per stakeholdergroep benaderen wij een representatieve vertegenwoordiger. Wij vragen diverse afdelingen om iemand te noemen. Verder raadplegen wij onze CEO en CFO. Uiteindelijk maakt de afdeling Strategie & Innovatie de selectie. Soms in het overduidelijk wie we moeten kiezen, vooral als een naam meermaals genoemd wordt. Soms vergt het iets meer moeite om de juiste personen te vinden en tot een goede balans te komen.

Met elke vertegenwoordiger voeren we een gesprek gevoerd over onderwerpen zoals de onderstaande:

- Wat doet ertoe voor jou?
- Hoe zie jij Port of Amsterdam?
- Hoe zie jij onze rol?
- Welke onderwerpen vind jij belangrijk?
- Wat stuit je tegen de borst?
- Wat valt je negatief en positief op?
- Welke rol of welk standpunt dienen wij in te nemen?
- Hoe dienen wij ons te verhouden tot de sustainable development goals?
- Hoe creëren wij op de lange termijn de meeste waarde?
- Wat wil je aan ons kwijt?

Bijlage 6

We vragen na afloop van het gesprek of achteraf per e-mail om de onderwerpen op de lijst een score te geven. De interviews worden zoveel mogelijk door dezelfde twee personen van Port of Amsterdam afgenomen. Verder is er een interview-leidraad. Zo borgen wij vergelijkbaarheid en een robuust proces. Een andere maatregel is dat wij erkennen dat binnen een groep stakeholders al veel verschillende meningen kunnen bestaan.

Dit ondervangen wij door personen met een overkoepelende kijk op de stakeholdergroep te vragen om de onderwerpen een score te geven voor de groep als geheel. Wij vragen hun dus om als vertegenwoordiger van groep van buiten naar binnen te kijken. Wij nemen de gemiddelde score van de vertegenwoordiger en van de persoon met een overkoepelende kijk mee in onze analyse.

Als de interne en externe scores zijn verzameld, is de materialiteitsanalyse compleet. Op basis daarvan geven wij de materialiteitsmatrix vorm.

Materialiteitsmatrix

De meest materiële thema's vormen de focus voor ons jaarverslag. Als we de uitkomst vergelijken met de analyse in 2018 zien we de onderstaande verschuivingen:

Nieuw geïdentificeerde thema's:

- Bedrijfsresultaat (maatschappelijk en financieel);
- Goed bestuur en leiderschap;
- Toekomstbestendigheid (met hieronder 'risicobeheer' en 'veerkracht')
- Stakeholderbetrokkenheid;
- Diversificatie;
- Reputatie.

Samenvoegingen en splitsingen:

- 'Biodiversiteit' is opgenomen in het bestaande thema 'Milieu & Leefomgeving';
- 'Klanttevredenheid' is opgenomen in het nieuwe geïdentificeerde thema 'Stakeholderbetrokkenheid';
- 'Duurzame bedrijfsvoering' is opgenomen in 'Toekomstbestendigheid';
- Het nieuw geïdentificeerde thema 'Diversificatie' is in het bestaande thema 'Innovatiekracht' opgenomen;
- Het nieuw geïdentificeerde thema 'Reputatie' is in het bestaande thema 'Voorkeurshaven' opgenomen.

Bijlage 6

Uit de uitkomst van de nieuwe analyse blijkt dat sommige thema's belangrijker of juist minder belangrijk zijn bevonden dan voorheen. Stakeholders hebben aangegeven het thema 'Energietransitie en circulaire economie' en 'Transparantie' belangrijker te vinden. Daarentegen zijn 'Werk en kennis' en 'Verantwoorde handelsketen' minder belangrijk bevonden. In onze eigen organisatie zijn de thema's ook verschoven. Zo zijn 'Logistiek en bereikbaarheid', 'Schone en veilige scheepvaart' belangrijker bevonden. 'Energietransitie en circulaire economie' is ook iets belangrijker bevonden. De thema's 'Innovatiekracht' en 'Milieu en leefomgeving' zijn iets minder belangrijk bevonden. De thema's 'Verantwoorde handelsketen' en 'Werk en kennis' zijn duidelijk minder belangrijk bevonden.

De uitkomst van dit jaar heeft bevestigd dat we de juiste koers varen. Wij hanteren een integrale aanpak om met de belangrijkste thema's om te gaan. Deze thema's zijn op verschillende niveaus belangrijk en hebben op elk niveau net een andere impact. Transparantie behelst bijvoorbeeld voor onze eigen organisatie iets anders dan voor het havengebied of voor de keten. Op elk niveau geven wij op een specifieke manier invulling aan deze thema's. De onderwerpen zijn verankerd in de roadmaps of strategische programma's. De thema's maken deel uit van bestaande overlegcycli, worden getoetst op effectiviteit en zijn gelinkt aan doelstellingen en verantwoording.

Colofon

Uitgave

Port of Amsterdam

Tekst

Port of Amsterdam

Tekstschrijvers.nl

Design en realisatie

C&F Report